

Zamawiający :

Wójt Gminy Rajcza

34-370 Rajcza, ul. Górska 1

Przedsięwzięcie:

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obszarów

miejscowości: Rajcza, Rycerka Dolna oraz Sól w Gminie Rajcza

Temat opracowania:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Opracowanie:

mgr inż. arch. Piotr Łapeta

Gliwice, czerwiec 2020 r ,

aktualizacja marzec 2021 r.

SPIS TREŚCI

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.	4
2. Przedmiot prognozy.	8
2.1 Podstawa prawna opracowania.	8
2.2 Materiały i metody wykorzystane do wykonywania opracowania.	10
3. Dotychczasowe sposoby zagospodarowania, urządzania oraz użytkowania terenu.	11
3.1 Opis dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenu i jego obecnego przeznaczenia.	11
3.2 Zabytki i pomniki przyrody.	11
4. Stan i zasoby środowiska.	12
4.1 Rzeźba terenu.	12
4.2 Warunki geologiczne.	12
4.3 Gleby. 13	
4.4 Kopaliny.	14
4.5 Krajobraz.	14
4.6 Klimat.	15
4.7 Aktualny stan jakości powietrza.	15
4.8 Hałas. 17	
4.9 Wody powierzchniowe.	19
4.10 Wody podziemne.	22
4.11 Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna.	25
4.12 Struktura przyrodnicza obszaru w tym różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta.	25
4.13 Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem.	27
5. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska.	28
6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji dokumentu.	29
7. Dotychczasowe zmiany w środowisku.	30
8. Międzynarodowe, wspólnotowe i krajowe cele ochrony środowiska.	30
9. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi.	31
10. Wytyczne do projektu planu związane z ochroną środowiska.	31
11. Potencjalne zagrożenia środowiska związane z realizacją planu miejscowego.	32
11.1 Zagrożenia dla gleb i powierzchni ziemi.	32
11.2 Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych.	33
11.3 Zagrożenia dla powietrza.	33
11.4 Zagrożenia dla roślin i zwierząt.	36
11.5 Zagrożenia dla krajobrazu.	37
11.6 Zagrożenia dla klimatu.	37
11.7 Hałas. 37	
12. Identyfikacja oddziaływań związanych z planowanymi funkcjami obszaru.	37
13. Ocena zagrożeń dla środowiska, które mogą powstawać na terenie objętym projektem planu oraz na terenach pozostających w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń.	

.....	45
13.1 Zanieczyszczenie powietrza.	45
13.1.1 Parkingi i drogi.	45
13.1.2 Działalność usługowa i produkcyjna.	46
13.1.3 Ogrzewanie obiektów.	48
13.1.4 Wnioski.	49
13.2 Wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, wytwarzanie odpadów, zanieczyszczenie gleby lub ziemi. ...	49
13.3 Udokumentowane złoża kopalin.	51
13.4 Hałas i wibracje.	52
13.5 Emitowanie pól elektromagnetycznych.	54
13.6 Ryzyko wystąpienia poważnej awarii.	56
13.7 Przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu, zmiany w krajobrazie, przekształcenia środowiska kulturowego i klimatu.	56
13.8 Ocena wpływu ustaleń planu na świat roślin i zwierząt oraz na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.	58
13.9 Ocena potencjalnych skutków transgranicznych.	61
13.10 Wpływ na zdrowie ludzi.	61
14. Ocena skutków realizacji ustaleń planu dla istniejących form ochrony przyrody oraz innych obszarów chronionych, w tym oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.	62
15. Ocena określonych w projekcie planu warunków zagospodarowania terenów, wynikających z potrzeb ochrony środowiska.	68
16. Ocena kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego i innych ustaleń zawartych w projekcie planu.	69
16.1 Zgodność projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym.	69
16.2 Proporcje pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania.	69
17. Uwzględnienie wniosków wynikających z dokumentów powiązanych z projektem planu.	70
18. Przewidywane metody analizy realizacji ustaleń planu miejscowego.	72
19. Propozycje działań minimalizujących i zapobiegających w odniesieniu do przedstawionych w prognozie potencjalnych zagrożeń środowiska związanych z realizacją planu miejscowego. ..	73
20. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu miejscowego.	75

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest częścią procedury mającej na celu uchwalenie planu. Potrzeba opracowania prognozy wynika z art. 46 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 53 wyżej wymienionej ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Przedmiotem prognozy jest oddziaływanie na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obszarów miejscowości: Rajcza, Rycerka Dolna oraz Sól w Gminie Rajcza.

Projekt planu obejmuje 3 obszary położone w miejscowości Rajcza, Rycerka Dolna i Sól, w granicach oznaczonych na załączniku graficznym do uchwały nr XVII/100/2019 Rady Gminy Rajcza z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obszarów miejscowości: Rajcza, Rycerka Dolna oraz Sól w Gminie Rajcza.

Opracowanie to jest niezbędne do realizacji swobody korzystania z własności w zakresie wynikającym z art. 21 i 64 Konstytucji RP i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Projekt planu miejscowego, będący przedmiotem niniejszej prognozy, określa przeznaczenie i zasady zagospodarowania obszaru objętego opracowaniem polegające na wyznaczeniu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, sportu i rekreacji, usługowej, produkcyjnej, terenów rolnych, leśnych, wód powierzchniowych śródlądowych oraz terenów dróg.

Celem prognozy jest określenie możliwych do wystąpienia w środowisku przyrodniczym skutków, wynikających z realizacji ustaleń planu. W prognozie opisano uwarunkowania przyrodnicze obszaru objętego projektem planu, jak również przeprowadzono analizę istniejącego stanu środowiska przyrodniczego pod kątem czystości powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zawiera m.in. analizę stanu i zasobów środowiska:

- obszar objęty opracowaniem znajduje się w większości w otulinie Żywieckiego Parku Krajobra-

zowego, jedynie południowa część obszaru położonego w Soli znajduje się w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego,

- środowisko przyrodnicze w rejonie istniejącego osadnictwa zostało przekształcone w sposób typowy dla terenów wiejskich,
- w obszarze objętym opracowaniem nie występują obszary osuwania się mas ziemnych,
- w obszarze objętym opracowaniem nie występują gleby objęte ochroną,
- część obszaru objętego opracowaniem znajduje się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonego dla rzeki Soły i jej dopływów,
- w rejonie obszaru objętego opracowaniem występują udokumentowane złoża kopalin,
- w rejonie obszaru objętego opracowaniem występuje teren i obszar górniczy,
- dopuszczalne wartości stężeń podstawowych zanieczyszczeń w powietrzu nie są przekroczone.

W prognozie zawarto ocenę istniejącego stanu środowiska w obszarze objętym opracowaniem – środowisko przyrodnicze omawianego obszaru zostało poddane antropopresji o miernym stopniu nasilenia.

Kolejno przeprowadzono symulację wariantu „0”, który w tym przypadku oznacza sytuację, kiedy plan nie zostałby uchwalony i proponowane w nim rozwiązania nie zostaną zrealizowane. W przypadku braku realizacji dokumentu obszar ten będzie użytkowany w dotychczasowy sposób, z czym nie będą się wiązały niekorzystne zmiany w środowisku.

Następnie dokonano analizy wpływu projektowanych rozwiązań na środowisko przyrodnicze oraz zidentyfikowano najważniejsze zmiany, jakie wynikają z nowego dokumentu. W prognozie przeanalizowano określone w projekcie rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne, w zakresie wymaganym ustawą, między innymi pod kątem zachowania zasad zrównoważonego rozwoju i zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi.

W toku ww. analiz stwierdzono, że ustalenia planu w niewielkim stopniu wpłyną na zmianę warunków obecnie istniejących. Projektowane zagospodarowanie terenu nie spowoduje znaczącego pogorszenia warunków naturalnych. Ustalenia planu nie zawierają rozwiązań, które mogą zdecydowanie negatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze.

Wprowadzone do projektu planu zasady kształtowania zabudowy, podziału nieruchomości, zagospodarowania terenu i kształtowania ładu przestrzennego, spowodują, że będzie to kontynuacja i uzupełnienie istniejącego zainwestowania tego obszaru.

W celu zapewnienia właściwych warunków ochrony środowiska i ograniczenia lub wyeliminowania negatywnych skutków realizacji określonych w planie zasad zagospodarowania wprowadzono do treści jego ustaleń odpowiednie zapisy. Wyniki przeprowadzonych analiz i ocen przedstawiono w formie opisowej i graficznej.

Przestrzeganie wszystkich ustaleń planu zapewni ochronę tego obszaru i zabezpieczy w pełni walory środowiskowe, przyrodnicze i kulturowe.

Ustalenia planu zapewniają wystarczającą ochronę środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi. Realizacja ustaleń planu nie spowoduje żadnych skutków negatywnych poza obszarem opracowania oraz poza terenem gminy. Wszystkie istotne propozycje zapisów chroniących środowisko zostały wprowadzone do projektu planu. Ustalenia planu nie wiążą się ze zniszczeniem obiektów cennych z punktu widzenia ochrony przyrody i wartości kulturowych, a także nie spowodują zablokowania lub utrudnień w funkcjonowaniu istotnych korytarzy ekologicznych. Realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie negatywnie na wartość krajobrazową omawianego terenu oraz nie będzie mieć istotnego wpływu na klimat i środowisko kulturowe.

Nie przewiduje się istotnych zagrożeń dla środowiska wodno-gruntowego w wyniku realizacji ustaleń planu. Projekt planu miejscowego nie wprowadza także zmian w stosunku do aktualnego przeznaczenia tych terenów, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na wzrost emisji hałasu, lub które mogłyby stanowić istotne źródło promieniowania zagrażającego zdrowiu ludzi.

Realizacja ustaleń planu nie będzie negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000.

Ustalenia planu zapewniają ochroną środowiska m.in. poprzez:

- przypisanie poszczególnych terenów do rodzajów terenów sklasyfikowanych na podstawie art. 113 ustawy Prawo ochrony środowiska do obszarów o określonych wymaganiach, co do maksymalnych poziomów hałasu,
- określenie warunków odprowadzania ścieków do kanalizacji, z uwzględnieniem rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej w obszarach nie wyposażonych w sieć kanalizacji sanitarnej,
- konieczność stosowania źródeł ciepła przyjaznych dla środowiska.

Zapisy projektu planu uwzględniają niezbędne powiązania z planami i programami nadrzędnymi i równorzędnymi, nie mają wpływu na cele ochrony i spójność sieci obszarów Natura 2000. W prognozie wskazano ustalenia planu uwzględniające cele ochrony środowiska określone w dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, w tym w szczególności na cele środowiskowe zawarte w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, takie jak dążenie do objęcia systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków całości obszaru zurbanizowanego gminy.

Do ustaleń planu w tym zakresie należą następujące ustalenia:

- ustala się docelowe odprowadzenie ścieków przemysłowych wstępnie oczyszczonych do wymaganych standardów i ścieków bytowych do kolektorów sieci kanalizacji sanitarnej znajdującej się w obszarze objętym planem lub poza tym obszarem, z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej poza obszarem objętym planem, poprzez przyłącza lub budowę sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej o przekroju nie mniejszym niż Ø160 mm albo poprzez przyłącza lub budowę sieci kanalizacyjnej tłocznej,
- w terenie nie wyposażonym w sieć kanalizacji sanitarnej obowiązuje odprowadzanie ścieków zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.);
- ustala się ujmowanie wód opadowych i roztopowych w systemy kanalizacyjne zamknięte lub w systemy otwarte,
- dopuszcza się zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie własnym inwestora zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki ściekowej;
- obowiązuje prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami,
- nakaz stosowania utwardzonych, szczelnych nawierzchni na terenach parkingów oraz dróg publicznych,
- nakazuje się realizację miejsc do gromadzenia odpadów w sposób zapewniający zabezpieczenie przed infiltracją wód opadowych,
- w zakresie ochrony wód i ziemi obowiązuje ujmowanie wód opadowych i roztopowych z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni i oczyszczanie do poziomów określonych przepisami z zakresu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z

późn. zm.).

Przestrzeganie ustaleń planu miejscowego, rozwiązań zaproponowanych w prognozie, indywidualnych rozwiązań projektowych dla poszczególnych inwestycji, a przede wszystkim zasad ochrony środowiska to warunki konieczne, by wyeliminować lub ograniczyć lokalne ujemne zmiany w środowisku naturalnym. Na podstawie analizy ustaleń zawartych w projekcie planu miejscowego nie stwierdzono możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, których źródło wypływałoby bezpośrednio z jego ustaleń.

2. Przedmiot prognozy.

Przedmiotem prognozy jest oddziaływanie na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obszarów miejscowości: Rajcza, Rycerka Dolna oraz Sól w Gminie Rajcza.

Projekt planu obejmuje 3 obszary położone w miejscowości Rajcza, Rycerka Dolna i Sól, w granicach oznaczonych na załączniku graficznym do uchwały nr XVII/100/2019 Rady Gminy Rajcza z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obszarów miejscowości: Rajcza, Rycerka Dolna oraz Sól w Gminie Rajcza

Materiałem wyjściowym do sporządzenia prognozy jest projekt planu miejscowego, który zawiera część tekstową i graficzną.

Obszar ten posiada aktualne opracowanie ekofizjograficzne.

2.1 Podstawa prawna opracowania.

Opracowanie wykonano na podstawie art. 46 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 53 wyżej wymienionej ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Żywcu.

Stosownie do art. 46 pkt 1 ww. ustawy, projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach tego

postępowania, zgodnie z art. 51 ust. 1, organ opracowujący projekt miejscowego plan zagospodarowania przestrzennego jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem wytycznych zawartych w art. 51 ust. 2 ustawy, zgodnie z którymi prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

2.2 Materiały i metody wykorzystane do wykonywania opracowania.

Opracowanie wykonano w oparciu o analizę materiałów kartograficznych w różnych skalach oraz

dostępnych artykułów naukowych, prac monograficznych i studialnych oraz materiałów planistycznych. Przeprowadzono rozpoznanie terenowe obszaru opracowania z oceną stanu środowiska. Podczas badań terenowych zwrócono szczególną uwagę na zmiany zachodzące w środowisku pod wpływem działalności człowieka. Sprawdzone zgodność planu miejscowego z nadrzędnymi i równoległymi planami i programami z zakresu ochrony środowiska.

3. Dotychczasowe sposoby zagospodarowania, zarządzania oraz użytkowania terenu.

3.1 Opis dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenu i jego obecnego przeznaczenia.

Gmina Rajcza znajduje się w powiecie żywieckim w południowej części województwa śląskiego. Gmina graniczy z gminą Milówka, Ujszoły i Istebna, sąsiaduje także ze Słowacją.

Gmina Rajcza jest położona w Beskidzie Żywieckim, w dolinie Soły. Przez teren gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: linia kolejowa Katowice-Zwardoń-Żyliną, drogi powiatowe: 1439 S (Kamesznica – Milówka – Rajcza – Ujszoły – gr. państwa) oraz 1447 S (Rajcza – Sól – Zwardoń) oraz projektowana droga ekspresową Zwardoń – Bielsko-Biała.

Powierzchnia Gminy wynosi 13142 ha. Według danych GUS z 2015 r. gminę Rajcza zamieszkuje obecnie 8988 mieszkańców.

Gmina Rajcza obejmuje obszar 6 sołectw: Rajcza, Rycerka Dolna, Rycerka Górna, Sól, Kiczora i Zwardoń.

Projekt planu miejscowego sporządzany jest dla trzech obszarów. Jeden z tych obszarów położony jest w południowej części miejscowości Rajcza, pomiędzy ciekim o nazwie Woda Ujsolska a ul. Ujsolską. Drugi z obszarów jest położony w Rycerce Dolnej na północ od drogi powiatowej pomiędzy torami kolejowymi a Sołą. Trzeci obszar jest położony w centralnej części miejscowości Sól, na południe od drogi powiatowej.

3.2 Zabytki i pomniki przyrody.

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania pomników przyrody znajdujących się w rejestrze prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, ani drzew godnych objęcia ochroną prawną.

W obszarze objętym opracowaniem występują 3 obiekty zabytkowe oraz stanowiska archeologiczne.

4. Stan i zasoby środowiska.

4.1 Rzeźba terenu.

Gmina Rajcza leży na terenie Beskidu Żywieckiego. Jest to największy górotwór Beskidu Zachodniego, ciągnący się krętą linią od górskiego, europejskiego grzbietu wododziałowego od przełęczy Rupienka na zachodzie do przełęczy Sieniawskiej, oddzielającej go od Gorców. Dwa zachodnie człony Beskidu Żywieckiego to: grupa Wielkiej Raczy (od Rupienki po przełęcz Glinka Ujsolska) i grupa Pilska (od Glinki Ujsolskiej do przełęczy Glinne).

Grupa Wielkiej Raczy, od północy łączy się z Beskidem Śląskim i kładzie się półkolistym grzbietem otwartym na północ, tworząc duży lej źródłowy doliny Soły z centrum w Rajczy gęsto poprzecinany promieniście ułożonymi dolinami. Grupa Pilska piętrzy się łukiem wygiętym na północ coraz wyższymi szczytami, a wielokrotnie rozczłonkowanymi ramionami rozdziela dorzecza pomiędzy Solą i jej głównym dopływem - Koszarawą. Największym zespołem jest masyw Pilska (1557 m), trzeci co do wielkości szczyt Beskidu Żywieckiego.

4.2 Warunki geologiczne.

Obszar gminy Rajcza pod względem geologicznym leży na terenie Zewnętrznych Karpat Fliszowych w obrębie jednostki magurskiej. Charakterystyczną jej cechą jest duże zróżnicowanie litologiczne kredowo-paleogeńskich utworów fliszowych. Wyróżnić tu można dwie podjednostki (strefy facjalno-tektoniczne): raczańską w części północno-wschodniej i bystrzycką w części południowo-zachodniej. Cały obszar pocięty jest licznymi uskokami o przebiegu SSE-NNW. Pod względem litologicznym występują kredowe gruboławicowe piaskowce ze Szczawiny, kredowo-paleoceńskie warstwy ropyńskie (cienko- i średnioławicowy flisz z wkładkami łupków pstrych, gruboławicowych piaskowców i zlepieńców), eoceńskie warstwy beloweskie (cienkoławicowy flisz), łupki pstre, margle łąckie i gruboławicowe piaskowce magurskie. Wśród najmłodszych utworów najpowszechniejsze są osady aluwialne czwartorzędowe - holocenske żwiry, piaski i mułki koryt rzecznych, kamieńców i tarasów zalewowych. Na zboczach gór bardzo liczne są utwory koluwalne (gliny wymieszane z rumoszem skalnym).

W gminie Rajcza przeważają niekorzystne warunki geologiczno-inżynierskie (W. Ryłko i in., 1992). Związane jest to z bardzo urozmaiconą budową geologiczną oraz górskim charakterem rzeźby. Nie sprzyjające rozwojowi budownictwa są: duże wysokości bezwzględne (najniżej położony punkt na obszarze gminy wznosi się ok. 464 m n. p. m., a najwyższy - Wielka Racza 1235,8 m n. p. m., maksymalna deniwelacja wynosi zatem 772 m), silne rozczłonkowanie terenu dolinami rzecznyymi, a co za tym idzie duże wysokości względne (różnice wysokości) dochodzące do 400 m, a także duże

nachylenia stoków (dochodzące do 45°). W związku z powyższym na obszarze gminy występuje wielkie nagromadzenie zjawisk geodynamicznych. Do najbardziej niekorzystnych, groźnych w skutkach należą ruchy masowe (osuwiska, obrywy, spełzywanie). Osuwiska występują na obszarze całej gminy i zajmują znaczne powierzchnie. Rozmieszczenie ich jest nierównomierne, a najliczniej występują w rejonie Rajczy i Rycerki Dolnej na lewym brzegu Soły. Osuwiska wykształcone są przede wszystkim w obrębie piaskowcowo-lupkowych kompleksów warstw jednostki magurskiej, bardzo rzadko w utworach pokrywowych. W osuwiskach konsekwentno-zwietrzelinowych i konsekwentno-strukturalnych miąższość przemieszczonego materiału wynosi od 1 do 10 m, natomiast w osuwiskach rotacyjnych dochodzi do kilkudziesięciu metrów.

W obszarze objętym opracowaniem nie występują obszary osuwiskowe.

Powierzchniowymi utworami geologicznymi występującymi w obszarze położonym w Soli są piaskowce, mułowce i iłowce. Zachodnia część obszaru położonego w Rycerze Dolnej jest położony w rejonie występowania piaskowców z cienkoławicowymi mułowcami i iłowcami, a wschodnia część tego obszaru oraz obszar w Rajczy są położone w sąsiedztwie cieku w obszarze piasków, żwirów, mad rzecznych oraz torfów i namulów.

4.3 Gleby.

W strukturze gruntów użytki rolne zajmują zaraz po lasach największy obszar gminy, stanowiący około 37% jej ogólnej powierzchni. Wśród użytków rolnych największy udział mają grunty orne (około 60% powierzchni użytków rolnych).

Gleby występujące na terenie gminy Rajcza to gleby brunatne kwaśne. Wykształcone zostały ze skał kwaśnych (piaskowców i iłów) nie zawierających węgla wapnia. Odczyn gleb jest kwaśny w całym profilu. Są to gleby wietrzeniowe, płytkie, szkieletowe. Poziom orno - próchniczy ma miąższość 15 do 20 cm. Poziom brunatnienia występuje do głębokości 35 - 45 cm, poniżej występuje rumosz skalny lub skała macierzysta. W dolinach większych potoków i rzek utworzyły się mady. Są to gleby aluwialne, w których zachodzą okresowo procesy namulania lub niedawno procesy te zostały przerwane. Są to gleby o młodym profilu, czasami z wyraźnym warstwowaniem.

W obszarze gminy występują gleby klasy IV, V i VI.

Utrudnieniem dla działalności rolniczej jest znaczne wyniesienie powierzchni terenu. Zagrożeniem dla gleb i powierzchni ziemi są procesy erozyjne na otwartych wylesionych powierzchniach, w tym erozja wodna w obszarach koryt cieków i erozja wietrzna. Zagrożenie erozją wietrzną gleb obniża-

jące jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest efektem wieloczynnikowej degradacji powierzchni ziemi: deficytu wód powierzchniowych, zakwaszenia gleb spowodowanego zanieczyszczeniem powietrza, zabiegów agrotechnicznych, powierzchniowej eksploatacji. Do intensyfikacji procesów erozyjnych przyczynia się szczególnie rzeźba terenu, duże nachylenia zboczy, warunki klimatyczne, a także przekształcenie powierzchni terenu związane z intensywnym rozwojem zabudowy i dużym rozproszeniem wiejskiej sieci osadniczej.

Na terenie gminy nie istnieje żaden punkt krajowego monitoringu gleb oraz nie były prowadzone badania użytków rolnych.

W obszarze położonym w Rajczy oraz w Rycerze Dolnej występują mady i gleby bagienne. W obszarze znajdującym się w Soli występują gleby brunatne i rdzawe.

4.4 Kopaliny.

Na terenie gminy Rajcza, na części obszaru objętego opracowaniem występuje udokumentowane złożo wód leczniczych Sól SW-2.

4.5 Krajobraz.

Głównym bogactwem gminy Rajcza jest krajobraz. Gmina Rajcza leży w obszarze Żywieckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Obszar objęty opracowaniem znajduje się w większości w otulinie Żywieckiego Parku Krajobrazowego, jedynie południowa część obszaru położonego w Soli znajduje się w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Potencjalne krajobrazy naturalne występujące na terenie gminy Rajcza to:

- krajobrazy gór średnich i wysokich – średniogórskie – erozyjne regła górnego,
- krajobrazy dolin i obniżeń – równin zalewowych i równin tarasowych w terenach górskich

Krajobraz gminy został przekształcony w wyniku działań człowieka i dziś można mówić jedynie o krajobrazach semi-naturalnych lub kulturowych.

Obszary objęte opracowaniem znajdują się w rejonie występowania kulturowego silnie przekształconego krajobrazu den dolin. Jest to krajobraz kulturowy, gdzie najsilniej zaznaczyła się ingerencja człowieka w środowisko. Na obszarze tym formy stworzone przez człowieka dominują nad formami naturalnymi. Zmiany wywołane na tym obszarze mają w zasadzie charakter nieodwracalny. Krajobraz ten występuje w dolnych i środkowych częściach dolin rzecznych, gdzie występowały najdogodniejsze warunki do osiedlania się i prowadzenia działalności gospodarczej.

Jedynie południowa część obszaru położonego w Soli znajduje się w obszarze występowania kulturowego przekształconego krajobrazu rolniczego, który występuje na zapleczu krajobrazu silnie przekształconych den dolin. Obejmuje on swym zasięgiem mniej strome stoki przydatne do produkcji rolniczej.

Pod względem typów krajobrazów naturalnych w obszarze położonym w Rajczy oraz w Rycerze Dolnej występuje krajobraz dolin i obniżeń, zalewowych den dolin - akumulacyjnych, równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych, równin zalewowych w terenach górskich. W obszarze znajdującym się w Soli występuje krajobraz wyżyn i niskich gór, krzemianowych i glinokrzemianowych - erozyjnych, pogórzy.

4.6 Klimat.

Według rejonizacji klimatycznej Polski E. Romera obszar gminy Rajcza znajduje się w strefie klimatu górskiego i podgórskiego w krainie gór Beskidu Śląskiego w Karpatach. Karpaty objęte są bioklimatem: od łagodnie bodźcowego, poprzez umiarkowanie, do silnie bodźcowego. Okres występowania optymalnych warunków termicznych dla organizmu człowieka występuje od czerwca do września. Zimą i jesienią obserwuje się na ogół wiatry południowo-zachodnie, południowe i zachodnie, wiosną i latem zachodnie i południowo-zachodnie. Wiatry ze wschodu pojawiają się z reguły wiosną i jesienią.

Najniższe temperatury odnotowano w styczniu i grudniu, a najwyższe w lipcu. Średnia temperatura w ciągu roku wynosi 5,7°C. Średni opad atmosferyczny wynosi 1027 mm w Zwardoniu, 987 mm w Rajczy, 1010 mm w Rycerze Dolnej i 1223 mm w Rycerze Górnej. Przeważają opady w miesiącach letnich. Największe opady występują w czerwcu i lipcu, a najmniejsze w marcu i lutym. Średnia opadów wynosi 1062 mm.

Zachmurzenie nie zmienia się w ciągu roku w sposób zasadniczy. Śnieg pojawia się w wyższych partiach gór już pod koniec listopada, a znika z początkiem kwietnia.

Klimat lokalny kształtuje się pod wpływem uwarunkowań miejscowych, takich jak litologia, rzeźba terenu, stosunki wodne i szata roślinna.

4.7 Aktualny stan jakości powietrza.

Aktualny stan jakości powietrza (tło) określany jest jako stężenie uśrednione dla roku dla tych substancji, dla których w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 roku, poz. 1031) wyznaczone są dopuszczalne poziomy stężenia w powietrzu. Według danych dotyczących 2017 roku stan jakości powietrza

w strefie śląskiej, w powiecie żywieckim w miejscowości Rajcza, określony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przedstawiał się następująco:

Nazwa substancji (numer CAS) a)	Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) (okres uśredniania wyników po- miarów - rok kalendarzowy)	Rajcza Tło substancji ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) na podstawie modelowania*
Pył zawieszony PM10	40 c)	33
Pył zawieszony PM2,5	25 c)	22
Benzen (71-43-2)	5 c)	1,7
Dwutlenek siarki SO2 (w kryterium ochrony roślin)	20 e)	6
Dwutlenek azotu NO2 (10102-44-0)	40 c)	9
Ołów Pb (7439-92-1)	0,5 c)	0,02

Tab.5. Dopuszczalne poziomy substancji i ich tło. Średnioroczne stężenia za 2017 rok ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ Katowice.

Objaśnienia:

- a) oznaczenie numeryczne substancji zgodnie z Chemical Abstracts Service Registry Number,
- c) poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi,

e) poziom dopuszczalny ze względu na ochronę roślin,

Na podstawie analizy przytoczonych danych można przypuszczać, że na terenie gminy Rajcza dopuszczalne wartości stężeń podstawowych zanieczyszczeń nie są przekroczone.

Najbardziej dokuczliwa dla mieszkańców gminy jest tzw. niska emisja z pieców, która w niekorzystnych warunkach pogodowych może lokalnie powodować powstanie szkodliwych dla zdrowia stężeń zanieczyszczeń. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową (związaną z okresem grzewczym). Spala się także różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które mogą być źródłem emisji dioksyn, ponieważ proces spalania jest niepełny i zachodzi w niższych temperaturach.

Na terenie gminy brak jest centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło. Brak jest także infrastruktury gazowej.

Poważne ilości zanieczyszczeń docierają nad obszar gminy także z terenów przyległych takich jak Ostrawsko-Karwinski okręg Przemysłowy, Rybnicki Okręg Węglowy, rejon Trzyńca, aglomeracja Bielska oraz Żywiec.

Źródłem zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy Rajcza jest także emisja komunikacyjna. Największa emisja spalin koncentruje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych – w tym szczególnie w rejonie drogi ekspresowej i dróg powiatowych. Uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń z komunikacji nasilają się zwłaszcza w okresie letnim, z uwagi na obecność turystów korzystających z indywidualnych środków transportu.

Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego oraz wpływają na wzrost stężenia ozonu w troposferze. Istotne znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon i nawierzchni dróg.

Na terenie gminy nie występuje zagrożenie stanu jakości powietrza ze strony przemysłu.

4.8 Hałas.

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Emisja zanieczyszczenia środowiska hałasem regulowana jest w posiadanych przez podmioty gospodarcze zezwoleniach, dopuszczających określone poziomy ha-

Hałasu odrębnie dla pory dziennej i nocnej. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy, czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej. Hałas generowany w zakresie przemysłu ma na terenie gminy Rajcza charakter lokalny i nie stanowi uciążliwości dla obszarów chronionych przed hałasem.

Największym źródłem hałasu w gminie jest układ komunikacyjny, w tym głównie w sąsiedztwie dróg powiatowych, przebiegających przez najintensywniej zabudowane tereny gminy oraz w rejonie terenów kolei.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa zelektryfikowana relacji Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń – Granica Państwa. Spośród wszystkich obszarów objętych opracowaniem tylko obszar w Rycerze Dolnej znajduje się w bliskiej odległości od torów kolejowych.

Najbardziej odczuwalny jest hałas w sąsiedztwie torowisk. Ze względu na reorganizację kolejnictwa liczba pociągów jest ograniczana z roku na rok. Wobec tego hałas pochodzący z transportu kolejowego też powinien być redukowany. Jednak nie bez znaczenia jest w tym przypadku stan techniczny taboru kolejowego. Zła kondycja finansowa PKP nie pozwala na bieżące konserwacje torów, stąd powstający hałas jest bardziej uciążliwy, mimo, iż występuje rzadziej. Rozwiązaniem byłoby zastosowanie nowoczesnych zestawów kołowych i hamulcowych, jak też nowe rozwiązania torowiska ograniczające hałas i drgania. Brak badań klimatu akustycznego wzdłuż linii kolejowych nie daje obiektywnej oceny natężenia hałasu. Poprawa dotychczasowych warunków akustycznych jest możliwa poprzez modernizację i właściwe utrzymanie torowisk oraz taboru kolejowego.

Drogi powiatowe stanowią główne osie układu komunikacyjnego gminy. Drogi te prowadzą zarówno ruch lokalny, jak i tranzyt. Uciążliwość tych dróg jest największa w Rajczy i Rycerze Dolnej. W miejscowościach tych odległość istniejącej zabudowy mieszkaniowej od drogi jest na tyle nieduża, że obszary te są narażone na oddziaływanie hałasu o ponadnormatywnych wartościach. Na stopień zagrożenia hałasem poza intensywnością ruchu pojazdów wpływa także stan techniczny dróg.

Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Katowicach w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa Śląskiego na lata 2013 - 2015” prowadził badania na terenie gminy Rajcza w celu określenia poziomu hałasu w wybranych rejonach dróg oddziałującego na zabudowę chronioną pod względem akustycznym. Badania prowadzono w porze wiosennej 2014 roku, na drodze gminnej, w rejonie rynku w Rajczy, od skrzyżowania z ulicą Górską.

Przedstawione wyniki badań akustycznych w bezpośrednim sąsiedztwie badanego odcinka drogi, przy której zlokalizowane są budynki mieszkalne na terenie gminy Rajcza, wskazują na:

- w zakresie uzyskanych wartości wskaźników oceny hałasu środowiskowego w punkcie pomiarowym PR1:
 - przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu L_{DWN}^{7d} o 4,9 dB
 - brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu L_N^{7n}
 - przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu $L_{Aeq D}$ o 6,1 dB
 - brak przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu $L_{Aeq N}$
- w zakresie czynników struktury i natężenia ruchu pojazdów - w porze dnia, w badanej godzinie natężenie ruchu pojazdów w badanym przekroju wyniosło 444 pojazdów, przy 14,9 % udziale pojazdów ciężkich. Brak danych o natężeniu ruchu pojazdów dla pory nocy.
- w zakresie negatywnego zasięgu oddziaływania hałasu w środowisku, wyznaczonego na podstawie modelowania akustycznego - szerokość niezagospodarowanego (niezabudowanego) pasa terenu po obu stronach drogi, liczonego od granicy pasa drogowego, narażonego na poziom hałasu powyżej wartości dopuszczalnej dla poszczególnych wskaźników poziomu hałasu, z uwzględnieniem standardów akustycznych określonych w rozporządzeniu o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, wynosi odpowiednio:
 - LDWN: 64 dB – około 50 metrów,
 - LN: 59 dB – około 5 metrów.

Reasumując, ocena powyższa odzwierciedla sytuację akustyczną środowiska z badanego okresu 2014 roku, przy konkretnej topografii terenu, istniejącej zabudowie mieszkaniowej, rejestrowanych natężeniach ruchu pojazdów i z uwzględnieniem panujących wówczas warunków meteorologicznych w gminie Rajcza. Udokumentowane powyżej uciążliwości hałasowe powodowane ruchem pojazdów na badanej drodze, stanowią podstawę do programowania zadań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, prowadzenia planowych i doraźnych działań technicznych, oraz organizacyjnych. Ponadto mogą wspomagać podejmowaną decyzję w sprawie wykorzystania terenów na cele inwestycyjne oraz właściwego zagospodarowania przestrzennego terenów bezpośrednio usytuowanych w sąsiedztwie uciążliwych dróg.

Obszary objęte opracowaniem położone w Rajczy i Soli sąsiadują z drogami powiatowymi, a obszar w Rycerze Dolnej znajduje się w niewielkiej odległości od tej drogi.

4.9 Wody powierzchniowe.

Cały obszar gminy Rajcza jest położony w obrębie zlewni Soły, będącej prawobrzeżnym dopływem Wisły. Soła w swoim środkowym i dolnym odcinku (na obszarze gminy) ma charakter rzeki roztokowej. Głównymi dopływami Soły na tym obszarze są: Rycerka z Potokiem Rycerskim i Raczą oraz

Woda Ujsolska odprowadzająca powierzchniowe ciekі z obszaru Gminy Ujsoły.

Obszary objęte opracowaniem są położone w dolinach cieków. Obszar w Rajczy – w dolinie Wody Ujsolskiej, w Rycerze Dolnej – w dolinie Soły, a w Soli – w dolinie Słanicy.

Cała sieć rzeczna na terenie gminy jest bardzo dobrze rozwinięta i ma charakter stały. Wzdłuż granicy państwa ze Słowacją przebiega europejski dział wodny rozdzielający zlewiska Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego (dorzecze Dunaju).

Koryta takich rzek ulegają znacznym zmianom po okresach wysokich stanów wód.

Charakterystykę hydrologiczną obszaru można określić w oparciu o posterunki wodowskazowe: Sól na rzece Sole oraz Ujsoły na Wodzie Ujsolskiej. Na Sole maksymalne odpływy miesięczne pojawiają się w kwietniu, zaś minimalne w październiku. Podobny reżim odpływu charakteryzuje pozostałe ciekі.

Niemal wszystkie ciekі powierzchniowe na terenie gminy płyną głęboko wciętymi dolinami, w których zachodzi intensywna erozja boczna. Skutkuje to podcinaniem brzegów i zachwianiem równowagi na zboczach, powstawaniem zerw i osuwisk. Stwarza to zagrożenie dla infrastruktury technicznej oraz zabudowy mieszkaniowej. Zjawiska te nasilają się podczas intensywnych opadów i wezbrań rzek.

Na obszarze gminy Rajcza występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone dla rzeki Soły i jej dopływów, wyznaczone na podstawie map zagrożenia powodziowego. Część obszaru objętego opracowaniem położona w miejscowości Rajcza i Rycerka Dolna znajdują się w granicach obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

Na obszarze gminy występują dwa rodzaje zagrożeń powodowanych działalnością wód płynących. Pierwszy to zalewanie obszarów podczas powodzi, drugi to erozja boczna i wgłębna koryt rzecznych.

W rejonie gminy Rajcza powódzie stanowią poważne zagrożenie ze względu na charakterystyczne dla tego obszaru cechy - ciekі wyróżniają się znacznymi podłużnymi spadkami i w źródłowym biegu stromymi zboczami dolin, co powoduje szybki spływ powierzchniowy i gwałtowne wezbranie wód o wielkiej sile niszczącej. Odnotowuje się też na tym terenie wysokie roczne opady atmosferyczne.

Przepływające przez gminę Rajcza ciekі charakteryzuje duża nieregularność przepływów, co ma

bezpośredni wpływ na zwiększenie częstotliwości występowania powodzi. Podczas wezbrań powodziowych następuje wzmożony ruch rumowiska skalnego, które powodując silną erozję boczną i denną w korytach cieków, w znacznym stopniu zwiększa niszczyielskie działanie wód powodziowych.

Zgodnie z przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej (dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej) planowanie gospodarowaniem wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne w chwili obecnej na obszarze Polski wyznaczonych jest 9 obszarów dorzeczy: Wisły, Odry, Dniestru, Dunaju, Banówki, Łaby, Niemna, Pregoly, Świeżej. Dla każdego obszaru dorzecza opracowuje się plan gospodarowania wodami.

Plany te powinny zostać uwzględnione w dokumentach planistycznych na poziomie krajowym i regionalnym, np. w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, czy w wojewódzkich planach zagospodarowania przestrzennego.

Aktualnie obowiązujący Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły został przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911).

Plany gospodarowania wodami stanowią jednolity instrument zarządzania gospodarką wodną na terenie państw Unii Europejskiej. Przedstawia on w myśl art. 114 Prawa wodnego m.in. aktualny stan wód w obrębie obszaru dorzecza, podsumowuje działania niezbędne do osiągnięcia tzw. dobrego stanu wód oraz posłuży jako mechanizm sprawozdawczy do opracowywania raportów dla Komisji Europejskiej.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły określa cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych, ustalonych na mocy art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej. W pierwszym cyklu planowania gospodarowania wodami w Polsce, cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Przy ustalaniu celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganiem zgodnie z RDW warunkiem niepogarszania

ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Obszar położony w Rycerze Dolnej znajduje się w granicach JCWP RW200012213219 Soła do Wody Ujsolskiej. Jest to naturalna część wód w złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych.

Obszar położony w Rajczy znajduje się w granicach JCWP RW200012213229 Woda Ujsolska. Jest to naturalna część wód w złym stanie zagrożona nieosiągnięciem określonych dla niej celów środowiskowych. Dla tej części wód określono przedłużenie terminu osiągnięcia celu – z uwagi na brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.

4.10 Wody podziemne.

Obszar Gminy Rajcza należy do karpackiego rejonu hydrologicznego, podregionu zewnętrznego karpackiego.

Na obszarze Gminy Rajcza wody podziemne występują w trzeciorzędowych eoceńskich i kredowo-paleoceńskich utworach fliszowych oraz w osadach czwartorzędowych.

Poziom czwartorzędowy występuje w obrębie większych dolin rzecznych - w piaszczysto - żwirowych osadach doliny Soły oraz dolin potoków Ujsola i Rycerski, w ich dolnym biegu. W skład utworów czwartorzędowych wchodzi na omawianym terenie piaski, żwiry, mułki, gliny i gliny z rumoszem. Są to wody porowe o zwierciadle swobodnym. Wodonośność uzależniona jest od miąższości osadów, ich rozprzestrzenienia oraz stopnia zaglinienia. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi średnio 3 m. Potencjalna wydajność studni wierconej mieści się w przedziale 2-5 m³/h.

Poziom ten związany jest przez bezpośrednią infiltrację opadów. Stanowi ono główne użytkowe piętro wodonośne na obszarach, na których brak poziomu użytkowego w zalegających poniżej utworach fliszowych.

Poziom czwartorzędowy traktuje się jako podrzędny, tym niemniej jego obecność stwarza dogodne warunki dla zasilania poziomu fliszowego, a także dla ujmowania otworami obu tych połączonych poziomów.

Fragment Zewnętrznych Karpat fliszowych budują utwory jednostki magurskiej. Partię północno - zachodnią omawianego obszaru stanowi podjednostka raczańska, w której brak jest użytkowego poziomu wodonośnego. W obszarze objętym opracowaniem w miejscowości Sól znajdują się źródła wody słonej. W latach pięćdziesiątych odwiercono tu kilka otworów w poszukiwaniu ropy naftowej, w których na różnych głębokościach napotkano wody mineralne i termalne (o temperaturze 35° z głębokości około 1300 m). Są to wody typu Cl-Na o maksymalnej mineralizacji 42 560 mg/dm³. Otworów tych nigdy nie eksploatowano.

W partii centralnej występują gruboławicowe piaskowce magurskie, które uznawane są za użytkowy poziom wodonośny o możliwościach eksploatacyjnych pojedynczego otworu w przedziale 2÷5 m³/h.

Wody wchodzące w skład pierwszego poziomu wód w utworach eoceńskich z uwagi na różne wykształcenie litologiczne, charakteryzują się różnymi własnościami hydrogeologicznymi. W piaskowcach fliszowych, ze względu na niską porowatość, czynnikiem decydującym o przepuszczalności utworów fliszowych jest szczelinowatość. Przy pełnym nasyceniu strefy przepuszczalnej, z piaskowców magurskich można uzyskać z pojedynczej studni od 6-50 m³/h wody. Na obszarach, gdzie zaznacza się mniejszy udział piaskowców, a większy łupków, wydajności są znacznie mniejsze i nie przekraczają z reguły 2 m³/h wody.

Na obszarze Gminy dominują obszary występowania pierwszego poziomu wód w utworach kredowo-paleogeńskich. Tworzą je obszary zbudowane z cienko-, średnio – i gruboławicowych piaskowców, łupków i mułowców warstw ropanieckich (inoceramowych). Utwory te, z racji swego wykształcenia, są w zasadzie skąpym zbiornikiem wody podziemnej. Wydajność ich jest ograniczona, uzależniona od miąższości i wykształcenia litologicznego poziomów piaskowcowych i ich szczelinowatości. Zwierciadło wód podziemnych w osadach fliszowych odznacza się dużym wahaniami, dochodzącymi do 10 m.

Część obszaru gminy, w tym cały obszar położony w miejscowości Rajcza i Rycerka Dolna leży w granicach LZWP nr 445 Zbiornik Warstw Magura (Babia Góra) oraz w granicach projektowanego

obszaru ochronnego tego zbiornika. Poza obszarem LZWP znajduje się obszar położony w miejscowości Sól.

Na całym obszarze gminy występuje wydzielenie jednolitych części wód podziemnych nr PLGW2000158.

Zgodnie z definicją umieszczoną w Ramowej Dyrektywie Wodnej dobry stan wód podziemnych oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony, jako co najmniej „dobry”.

Ramowa Dyrektywa Wodna w art. 4 przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w Ramowej Dyrektywie Wodnej),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Zgodnie z art. 349 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.) badania i oceny stanu wód powierzchniowych, stanu wód podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Ustawa Prawo wodne zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i ocen stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych.

Badania i klasyfikację wód podziemnych w sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

4.11 Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w większości w otulinie Żywieckiego Parku Krajobrazowego, jedynie południowa część obszaru położonego w Soli znajduje się w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Park został utworzony na mocy Uchwały nr XII/79/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bielsku Białej z 13 marca 1986 r. w sprawie utworzenia Żywieckiego Parku Krajobrazowego oraz Rozporządzenia nr 7/98 Wojewody Bielskiego z 20 maja 1998 r. w sprawie utworzenia Żywieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Bielskiego nr 8, poz. 97).

Powierzchnia całkowita parku krajobrazowego wraz z otuliną wynosi 576,60 km², z czego w jego granicach znajduje się obszar o powierzchni 358,70 km², a w otulinie 217,90 km². Na terenie Gminy Rajcza Żywiecki Park Krajobrazowy zajmuje powierzchnię 93,90 km².

4.12 Struktura przyrodnicza obszaru w tym różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta.

Potencjalna roślinność naturalna to roślinność danego obszaru, jaka mogłaby się wykształcić spontanicznie, gdyby wyłączyć wszelką ingerencję człowieka. W obszarze objętym opracowaniem w Rajczy i Rycerze Dolnej roślinnością potencjalną stanowią łągi i bory. Roślinnością potencjalną obszaru w Soli stanowią bory mieszane i grądy.

Obszar gminy Rajcza, a szczególnie tzw. „Worek Raczański” należy do najcenniejszych pod względem przyrodniczym fragmentów Beskidu Żywieckiego. Odnotowano tu bowiem stanowiska wielu chronionych prawem, i rzadkich w skali regionu i kraju, gatunków roślin i zwierząt.

Gmina odznacza się wysokim stopniem lesistości (ok. 60 %). Siedliskowe typy lasów występujących na terenie gminy to lasy górskie i bory górskie, wszystkie pełnią rolę lasów glebo- i wodochronnych. Podstawowe gatunki lasotwórcze to: świerk, buk i jodła.

Obszar gminy obejmuje zarówno tereny cenne pod względem przyrodniczym, jak również przekształcone antropogenicznie rejony istniejącego osadnictwa, takie jak obszary objęte opracowaniem.

Struktura przyrodnicza obszarów objętych opracowaniem jest słabo zróżnicowana, a jej cechą charakterystyczną jest spory stopień wylesienia i bliskość terenów zabudowanych.

Obszar położony w Rajczy jest w większości zabudowany. W obszarze tym jedynie w wąskim pasie terenu nad ciekami występuje zadrzewienie łąkowe. W obszarze pomiędzy rzeką a ul. Ujsolską

otwarte tereny zieleni stanowią luki pomiędzy terenami zabudowanymi. Stanowią one tereny niezbyt intensywnie użytkowane rolniczo, głównie jako łąki kośne. Bezpośrednie sąsiedztwo zabudowy stanowią ogródki przydomowe i roślinność ruderalna.

Analizowany obszar położony w Rycerze Dolnej to łąki położone między nasypem linii kolejowej a korytem Soły. Od koryta łąki oddzielone są wąskim pasem roślinności leśnej w postaci łągu wierzbowego (*Salicetum albo-fragilis*). łąki powstały kiedyś w wyniku wylesienia terasy zalewowej, zachowując do pewnego czasu cechy łąki wilgotnej, na co dowodem jest obecność takich gatunków higrofitów jak: krwisiąg lekarski (*Sanguisorba officinalis*) czy ostrożeń błotny (*Cirsium palustre*). Z gatunków łągowych zachowały się: lepieźnik różowy (*Petasites hybridus*) i podagrycznik (*Aegopodium podagraria*). W chwili obecnej, po zmianie stosunków wodnych (okoliczna zabudowa, pogłębienie koryta potoku) łąki mają już na fragmentach charakter łąki świeżej, gdyż dominują w niej gatunki charakterystyczne dla rzędu *Arrhenatheretalia*, takie jak trawy: mietlica psia (*Agrostis canina*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), tymotka łąkowa (*Phleum pratense*), tomka wonna (*Anthoxanthum odoratum*), rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatior*), a także byliny: chaber austriacki (*Centaurea pseudophrygia*), jaskier ostry (*Ranunculus acris*), mniszek lekarski (*Taraxacum officinale*), dziurawiec czteroboczny (*Hypericum maculatum*), wyka ptasia (*Vicia cracca*), dzwonek rozpierzchły (*Campanula patula*), brodawnik jesienny (*Leontodon autumnalis*), szczaw tępolistny i łąkowy (*Rumex obtusifolius* i *R. acetosa*), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), jaskier rozłogowy (*Ranunculus repens*), a także świadczący o degradacji zbiorowiska wrotycz pospolity (*Tanacetum vulgare*) i in.

Obszar położony w Soli obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w sąsiedztwie drogi powiatowej oraz wyżej położone tereny użytkowane rolniczo, w większości jako pola uprawne.

Fauna w obszarach objętych opracowaniem obejmuje liczne gatunki notowane na terenie całej Kotliny Żywieckiej. Większość większych przedstawicieli fauny to gatunki terytorialne i wędrujące, więc ich obecność na omawianym obszarze może być trwała lub okresowa. Wymienić tu należy głównie: sarnę (*Capreolus capreolus*), spośród drapieżników: lisa (*Vulpes vulpes*), kunę leśną (*Martes martes*). Wśród awifauny w pobliżu koryta spotkać można takie gatunki jak pluszcz (*Cinclus cinclus*), pliszka siwa (*Motacilla alba*), zimorodek (*Alcedo atthis*), żuraw (*Grus grus*), czapla siwa (*Ardea cinerea*) a na terenach otwartych i zalesionych m.in.: jastrzębia gołębiarza (*Accipiter gentilis*), puszczyka (*Strix aluco*), pustułkę zwyczajną (*Falco tinnunculus*), kruka (*Corvus corax*) i myszówkę zwyczajną (*Buteo buteo*), poza czaplą wszystkie objęte ścisłą ochroną gatunkową. Gady i

plązy reprezentowane tu są przez: żmiję zygzakowatą (*Vipera berus*), zaskrońca (*Natrix natrix*), padalca (*Anguis fragilis*), salamandrę (*Salamandra salamandra*), kumaka górskiego (*Bombina variegata*).

4.13 Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem.

Obszar gminy Rajcza obejmuje zachodnią część Beskidu Żywieckiego. Z pozostałą częścią pasma łączy się on poprzez zalesione grzbiety i system polan przyszczytowych. Z kompleksem Beskidu Śląskiego łączy go szczątkowy korytarz ekologiczny przebiegający w okolicach Koniakowa (góra Koci Zamek). Ogromne znaczenie w zakresie powiązań ekologicznych mają doliny bogato rozwiniętej sieci hydrograficznej. Gmina położona jest w obszarze źródłowym Soły. Jej dolina to główny korytarz ekologiczny, łączący Beskid Żywiecki z podgórskim obszarem Kotliny Żywieckiej, oraz Beskidem Małym.

Na terenie gminy Rajcza występują korytarze ekologiczne wyznaczone w następujących opracowaniach:

- „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce” 2005, Jędrzejewski i in., zaktualizowany przez IBS PAN w 2012 r.)
- „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I” (Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.) 2007 CDPGŚ, Katowice).

Korytarz ekologiczny ssaków drapieżnych Beskid Żywiecki i korytarz ekologiczny ssaków kopytnych Beskid Żywiecki obejmują ten sam obszar południowej i południowo-zachodniej części gminy, w tym w większości obszary Natura 2000. Korytarze te stanowią obszary węzłowe, a w rejonie Wielkiej Raczy występują newralgiczne fragmenty tych korytarzy.

Korytarze ornitologiczne na terenie gminy Rajcza obejmują szlaki migracji ptaków oraz przystanki pośrednie.

Obszar przystanków (korytarz o nazwie Beskid Żywiecki o statusie ponadregionalnym) zasadniczo pokrywa się z obszarem węzłowym korytarza ssaków drapieżnych i kopytnych, natomiast obszar korytarza o nazwie Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego o statusie ponadregionalnym, czyli szlaków migracji ptaków obejmuje pozostałą część gminy. Jedynie zachodnia część Zwardonia w rejonie granicy państwowej jest położona poza obszarem korytarza ekologicznego ptaków.

W rejonie dolin rzecznych Soły i jej dopływów biegnie korytarz ekologiczny spójności obszarów chronionych o nazwie Górna Soła, północna część Zwardonia znajduje się natomiast w obszarze

korytarza spójności obszarów chronionych o nazwie Beskid Śląski - Beskid Żywiecki. Oba korytarze spójności mają znaczenie międzynarodowe.

Obszar położony w Rajczy znajduje się w całości w obszarze korytarza ekologicznego ptaków o nazwie Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego o statusie ponadregionalnym. Południowa część tego obszaru znajduje się w korytarzu ekologicznym spójności obszarów chronionych o nazwie Górna Soła.

Obszar położony w Rycerze Dolnej jest położony w całości w obszarze korytarza ekologicznego ptaków o nazwie Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego o statusie ponadregionalnym oraz w korytarzu ekologicznym spójności obszarów chronionych o nazwie Górna Soła.

Obszar położony w Soli znajduje się w całości w obszarze korytarza ekologicznego ptaków o nazwie Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego o statusie ponadregionalnym.

5. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska.

Gmina Rajcza należy do obszarów o stosunkowo dobrze zachowanej naturalnej strukturze przyrodniczej. Pomijając skutki dawniejszych nieracjonalnych oddziaływań człowieka na środowisko przyrodnicze, głównie wylesienia stoków górskich, należy stwierdzić, że na terenie tym w znacznym stopniu zachowano wiele cennych, nie tylko w skali regionu ale także kraju, elementów zarówno szaty roślinnej, jak i fauny. O wysokich walorach tego terenu świadczy dobrze zachowany tzw. krajobraz ekologiczny, w tym fragmenty naturalnej szaty roślinnej i właściwie wkomponowane w nią elementy kulturowe. Najcenniejsze obszary objęto ochroną prawną w formie Żywieckiego Parku Krajobrazowego. Cały obszar gminy należy do Żywieckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Dotychczasowe tempo i kierunki rozwoju gminy, rozmieszczenie i lokalizacja zabudowy pozwoliły na zachowanie tych wszystkich walorów, które czynią gminę Rajcza atrakcją turystyczną.

Największe zmiany w krajobrazie dokonały się w obrębie doliny Soły i dolin zasilających ją potoków. Zdegradowany teren znajduje się w otulinie ŻPK. Do tych obszarów należą tereny objęte opracowaniem.

Zmiany w krajobrazie, które tu zaszły, takie jak intensywna zabudowa, infrastruktura komunikacyjna i techniczna, mają przeważnie charakter nieodwracalny. Odwracalne wydają się być zmiany powodowane uprawą gruntów rolnych. Wobec trudnych warunków agrotechnicznych (słabe gleby, duże nachylenie stoków) obserwuje się zarzucanie upraw rolnych i stopniowy powrót na tereny rolne innej roślinności, przywracającej naturalny charakter krajobrazu.

Na terenie gminy zaobserwowano wiele negatywnych skutków dotychczasowego oddziaływania gospodarki, jak i aktualnych przejawów braku odpowiedzialności za stan funkcjonowania środowiska przyrodniczego. W dalszym ciągu widoczny jest zły stan drzewostanów wynikający z takich czynników jak: niedostosowanie składu gatunkowego do warunków siedliska, niską odporność na zanieczyszczenia, szkodniki pierwotne i wtórne, a także czynniki atmosferyczne. W niektórych obszarach widać stopniową odradzanie się drzewostanów, zwłaszcza w rejonach wiatrołomów.

Na terenie gminy istotnym problemem jest erozja zboczy. W wielu miejscach koryta potoków naturalnie zabezpieczone przez biologiczną obudowę cieków w postaci łągów i zarośli nadrzecznych są niszczone przez wycinkę drzewostanów, zbliżanie zabudowy i eksploatację żwiru wprost z koryta. Narusza to naturalne ukształtowanie koryta zagrażając terenom przyległym zarówno w czasie bardzo niskiego jak i bardzo wysokiego stanu wód.

Generalnie można jednak stwierdzić, że stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju, dopuszczenie rozszerzenia istniejącej zabudowy w stopniu nie zagrażającym prawidłowemu funkcjonowaniu zachowanych biocenoz, oraz rozszerzanie wśród lokalnych społeczności wiedzy w zakresie podstaw edukacji ekologicznej pozwoli na utrzymanie dotychczasowego dobrego stanu środowiska przyrodniczego.

Środowisko przyrodnicze obszarów w rejonie obszarów objętych opracowaniem zostało w znacznej mierze przekształcone i nadal podlega silnej antropopresji. Obszary wylesione, zajęte obecnie przez roślinność o charakterze łąkowym obecnie nie są użytkowane i ich równowaga biologiczna jest zaburzona.

6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji dokumentu.

Sporządzany plan miejscowy wynika z konieczności umożliwienia wprowadzenia zagospodarowania proponowanego przez właścicieli terenu, zgodnie z ustaleniami studium.

W przypadku braku realizacji ustaleń planu, dla którego opracowywana jest niniejsza prognoza obszary objęte opracowaniem będą wykorzystywane w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem określonym w obowiązującym planie miejscowym, z czym nie będą wiązały się żadne niekorzystne zmiany stanu środowiska.

7. Dotychczasowe zmiany w środowisku.

Dotychczasowe zmiany w środowisku przyrodniczym miały największy zasięg w jego części biotycznej. Zmiany w abiotycznych składnikach środowiska naturalnego ograniczają się w znacznej mierze do dolin potoków w ich dolnych i środkowych biegach.

Zmiany spowodowane rozwojem sieci osadniczej, zajmowaniem nowych terenów pod budownictwo i uprawy przejawiają się zakłóceniami ukształtowania powierzchni terenu, uruchomieniem procesów erozyjnych i stokowych. Niewielkim zmianom na terenie gminy uległy koryta potoków, przekształcone w wyniku eksploatacji ich osadów oraz zabudowy infrastruktury mającej ograniczyć erozję oraz zmniejszyć zagrożenie powodziowe. Dotyczy to głównie dolnych biegów cieków.

Istotnym zmianom uległo środowisko w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych, turystycznych oraz obiektów infrastruktury technicznej i turystycznej. Problem stanowią (podobnie jak w przypadku osadnictwa) zmiany rzeźby terenu, zaśmiecanie środowiska.

Środowisko przyrodnicze omawianego obszaru zostało poddane silnej antropopresji. Wylesienie, rozwój zabudowy oraz intensywna eksploatacja terenu na cele sportowo-rekreacyjne spowodowały zubożenie i przekształcenia w obrębie roślinności potencjalnej, ale również wzrost bioróżnorodności w stosunku do pierwotnej, typowo leśnej szaty roślinnej, jaka zajmowała pierwotnie to miejsce.

W odniesieniu do obszarów objętych opracowaniem oprócz zachowanego pasa lasów aluwialnych, które wraz z korytem cieku, pełnią rolę korytarza ekologicznego, obecna tu roślinność o charakterze zdegradowanej nadmierną eksploatacją terenu łąki świeżej nie wykazuje wysokich walorów przyrodniczych.

8. Międzynarodowe, wspólnotowe i krajowe cele ochrony środowiska.

Podstawowym celem ochrony środowiska i ochrony przyrody jest zachowanie różnorodności biologicznej oraz takich biocenoz, których szczególny charakter wynikający ze ściśle określonych warunków siedliskowych jest terytorialnie mocno ograniczony. Polska będąc członkiem Wspólnoty Europejskiej ma obowiązek objęcia ochroną siedlisk, ostoi oraz stanowisk gatunków, których szczególne wymagania co do jakości środowiska sprawiają, że podlegają one zagrożeniom o różnym stopniu nasilenia oraz ograniczeniu arealów występowania. W ciągu ostatnich dziesięcioleci utworzono kilka systemów służących ochronie przyrody zarówno w skali regionalnej, krajowej, jak i międzynarodowej. W latach 90. powstały w Polsce dwie duże koncepcje z zakresu ochrony przyrody: system

CORINE biotopes oraz ECONET-PL. Przyjęcie w 1995 r. w Sofii Paneuropejskiej Strategii Różnorodności Biologicznej i Krajobrazowej stworzyło nowe możliwości działania na tym polu. W UE powstały dwie ważne dyrektywy tzw. Dyrektywa Ptasia (1979) oraz Dyrektywa Habitatowa (siedliskowa) (1992), które zapoczątkowały realizację programu NATURA 2000. Jego celem jest utworzenie spójnej, funkcjonalnej sieci terenów chronionych na obszarze Wspólnoty Europejskiej, określanej mianem europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000.

W obszarze objętym opracowaniem nie występują obszary Natura 2000.

9. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Analizowane obszary były dotychczas właściwie zagospodarowane, w sposób typowy dla obszarów wiejskich, zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Opierając się na zasadach zrównoważonego rozwoju, można stwierdzić, że znaczne wylesienie jest nieco złagodzone zachowanymi fragmentami roślinności leśnej stanowiącymi ostoje umożliwiające bytowanie cennym i rzadkim gatunkom roślin i zwierząt. Kompensuje to straty poniesione w części obszaru przystosowanej do użytkowania gospodarczego oraz sportowo-rekreacyjnego.

10. Wytyczne do projektu planu związane z ochroną środowiska.

Poniżej wymieniono najistotniejsze wytyczne do projektu planu związane z ochroną środowiska, sformułowane w opracowaniu ekofizjograficznym, wykonanym przed opracowaniem koncepcji planu.

- należy uwzględnić zasady ochrony obszarów i obiektów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych,
- wprowadzić ustalenia w zakresie infrastruktury technicznej prowadzące do poprawy stanu czystości wód powierzchniowych (poprzez rozbudowę systemu kanalizacji) i uwzględniające konieczność ochrony zasobów Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych przed przenikaniem zanieczyszczeń,
- przy podejmowaniu decyzji w sprawie przeznaczenia terenów położonych w sąsiedztwie terenów kolejowych oraz dróg krajowej i powiatowych należy uwzględnić udokumentowane uciążliwości akustyczne powodowane ruchem kolejowym i ruchem kołowym na badanych drogach

gminy,

- należy określić spójne z krajobrazem i charakterem otoczenia zasady kształtowania zabudowy,
- uwzględnić ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

11. Potencjalne zagrożenia środowiska związane z realizacją planu miejscowego.

Analizując kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego zawarte w ustaleniach projektu planu miejscowego można rozważać wystąpienie niekorzystnych oddziaływań na środowisko m.in. z tytułu:

- wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza,
- wytwarzania odpadów,
- wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz zanieczyszczeń gleb,
- odprowadzania wód w fazie budowy i likwidacji przedsięwzięcia,
- wykorzystywania zasobów środowiska,
- przekształceń naturalnego ukształtowania terenu,
- emitowania hałasu,

Realizacja ustaleń projektu planu miejscowego, może wpłynąć, w zróżnicowany sposób, na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz.

11.1 Zagrożenia dla gleb i powierzchni ziemi.

Degradacja chemicznych właściwości gleb na terenie Gminy wiąże się przede wszystkim z takimi procesami jak erozja, zakwaszenie gleb i zwiększona zawartość metali ciężkich, których źródłem są głównie odpady bytowe i technologiczne. Istotny wpływ na stan gleb ma zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego pyłami i gazami, nawet w znacznych odległościach od źródeł emisji.

Zagrożeniem dla gleb i powierzchni ziemi jest nawożenie terenów upraw rolnych nawozami mineralnymi prowadzące do stopniowej degradacji gleby. W wyniku ich stosowania następuje zanikanie

humusu w ziemi.

Jednym z istotnych zagrożeń dla gleb i powierzchni ziemi są procesy erozyjne na otwartych wylesionych powierzchniach, w tym erozja wodna w obszarach koryt cieków i erozja wietrzna. Zagrożenie erozją wietrzną gleb obniżające jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest efektem wieloczynnikowej degradacji powierzchni ziemi: deficytu wód powierzchniowych, zakwaszenia gleb spowodowanego zanieczyszczeniem powietrza, zabiegów agrotechnicznych. Do intensyfikacji procesów erozyjnych przyczynia się szczególnie rzeźba terenu.

11.2 Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych.

Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych jest następstwem oddziaływań na środowisko o charakterze pośrednim, stałym i długoterminowym.

Głównym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych jest odprowadzanie do nich niewłaściwie oczyszczonych ścieków oraz ich zanieczyszczenie w wyniku przedostania się substancji niebezpiecznych do gruntu lub bezpośrednio do wód w przypadku awarii lub wypadków drogowych.

Skutkiem zanieczyszczeń wód poprzez nieuporządkowaną gospodarkę ściekową jest powstanie nieodwracalnych zmian we florze i faunie, powstanie skażeń i deficytów wodnych.

Powstawanie dodatkowych miejsc wytwarzania ścieków i odpadów stałych, w rejonach nowych obiektów przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt ludzi oraz dla działalności gospodarczej może niekorzystnie wpłynąć na stan sanitarny wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej i odpadami.

Negatywne oddziaływania tras komunikacyjnych będą również dotyczyć możliwości zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przez ścieki spływające z pasa drogowego. Ścieki deszczowe z dróg i parkingów mogą zanieczyszczać wody powierzchniowe i podziemne głównie substancjami ropopochodnymi splukiwanymi z nawierzchni, co może stanowić zagrożenie dla znajdującego się tu zbiornika LZWP.

11.3 Zagrożenia dla powietrza.

Na terenie gminy głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są :

- niska emisja (emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw takich jak węgiel kamienny i koks, ze znacznym udziałem asortymentów węgla niskiej jakości, m. in. mu-

łów węglowych, dla pokrycia potrzeb grzewczych obiektów nie podłączonych do systemów ciepłowniczych),

- komunikacyjne źródła zanieczyszczeń (lokalny wzrost poziomu zanieczyszczeń na obszarach przylegających do dróg związany z postępującym wzrostem natężenia ruchu tranzytowego i lokalnego na drogach wojewódzkich, ruchu pomiędzy dzielnicami miejskimi i sołectwami na drogach powiatowych, w połączeniu z niewystarczającymi parametrami i złym stanem technicznym dróg)
- emisja transgraniczna (napływ zanieczyszczeń z aglomeracji śląskiej).

Zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego nazywamy wprowadzenie substancji stałych, ciekłych i gazowych, w ilościach, które mogą ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, wody, gleby lub spowodować inne szkody w środowisku. Różnorodne skutki wynikające z obecności zanieczyszczeń związane są z rodzajem szkodliwości oraz ich stężeniem. Wprowadzone do atmosfery zanieczyszczenia najogólniej dzielimy na pyły i gazy. Pyły podobnie jak para wodna, wpływają głównie na zmianę właściwości fizycznych powietrza. Chemiczne zmiany natomiast powodowane są przez gazy.

Podstawową masę zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery stanowi dwutlenek węgla CO₂, powstający w trakcie wszelkiego typu procesów spalania paliw. Jako taki nie jest gazem toksycznym, jednakże jego wzrost stężenia w powietrzu przyczynia się w ok. 55% do efektu cieplarnianego.

Dwutlenek siarki SO₂ emitowany w wyniku spalania paliw zawierających siarkę – spalania węgla kamiennego i brunatnego głównie w procesach energetycznych. Jest związkiem szkodliwym dla organizmów żywych.

W powietrzu SO₂ ulega dalszemu utlenianiu do SO₃, który reagując z wodą daje kwas siarkowy będący bezpośrednią przyczyną kwaśnych deszczy. Zmniejszenie emisji SO₂ uzyskuje się przez zmniejszenie zużycia paliw, nowe techniki spalania, odsiarczanie paliw lub odsiarczanie spalin.

Dwutlenek azotu NO₂, jest jednym z głównych zanieczyszczeń motoryzacyjnych; tlenki azotu, po utlenieniu w obecności pary wodnej, mają udział w tworzeniu kwaśnych deszczy i ich niszczącym działaniu. W warunkach wysokiego stężenia tego gazu w atmosferze, przy słonecznej pogodzie dochodzi pod wpływem energii światła słonecznego do przemian chemicznych i powstawania związków azotu z węglowodorami. W połączeniu z gazowymi węglowodorami tworzą w określonych warunkach atmosferycznych zjawisko smogu.

Tlenek węgla CO powstaje w wyniku procesu niepełnego spalania węgla, głównie w niskosprawnych kotłach i paleniskach węglowych. Jego źródłem są również spaliny samochodowe. Jest gazem toksycznym, ale jego istotne oddziaływanie jest lokalne. W przyrodzie nie odgrywa większej roli, gdyż szybko utlenia się do dwutlenku węgla. Powstawanie zanieczyszczeń pyłowych wiąże się nie- rozerwalnie ze wszystkimi procesami produkcyjnymi i procesami spalania. Szczególnie duże ilości pyłów powstają przy spalaniu paliw stałych. Ilość i charakterystyka pyłów, jakie powstają w proce- sie spalania paliw stałych zależy od rodzaju paliwa i warunków spalania. Ponadto "pyłotwórcze" są także procesy metalurgiczne oraz produkcja materiałów budowlanych, a zwłaszcza produkcja ce- mentu.

Do zanieczyszczeń pyłowych zaliczane są pyły: ze spalania paliw, cementowo – wapiennicze i ma- teriałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo – grafitowe i sadza, węgla bru- natnego, środków powierzchniowo – czynnych i polimerów oraz szczególnie niebezpieczne zanie- czyszczenia pyłowe takie jak: chrom, rtęć, ołów, kadm, arsen, cynk, mangan i in. Do pyłów szcze- gólnie toksycznych należą także węglowodory aromatyczne (w tym rakotwórczy benzopiren). O stopniu szkodliwości pyłów decyduje ich stężenie w atmosferze, skład chemiczny i mineralogiczny.

Docelowe zagospodarowanie i użytkowanie terenu na obszarze gminy Rajcza będzie potencjalnym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego przede wszystkim w związku z zaopatrywa- niem nowoprojektowanych obiektów w ciepło oraz obsługą komunikacyjną terenu. Wpływ źródeł grzewczych na stan sanitarny powietrza zależny jest przede wszystkim od technicznych parame- trów zastosowanych urządzeń grzewczych (sprawność energetyczna, warunki spalania oraz wa- runki wprowadzania emisji zanieczyszczeń – parametry emitora) oraz zastosowanego rodzaju pa- liwa. Dla ochrony jakości powietrza konieczna jest instalacja nowoczesnych systemów grzewczych o korzystnej dla środowiska charakterystyce energetyczno – emisyjnej.

Nowoprojektowana zabudowa będzie ponadto źródłem emisji zanieczyszczeń powodowanej ko- nieczną obsługą komunikacyjną. Wielkość emisji niezorganizowanej ze źródeł motoryzacyjnych za- leżna jest w głównej mierze od natężenia ruchu, jego struktury oraz czasu emisji. Drogi o dużym natężeniu ruchu, szczególnie drogi tranzytowe mogą stanowić lokalne źródła zanieczyszczeń powie- trza. W obszarach sąsiadujących z drogami wzrastają stężenia zanieczyszczeń spowodowanych spalaniem paliw samochodowych, w tym dwutlenku azotu, tlenku węgla, węglowodorów alifatycz- nych i aromatycznych, pyłów, dwutlenku siarki oraz związków ołowiu. Największe stężenia utrzy- mują się w pobliżu drogi. Oddziaływania te mają charakter stały.

11.4 Zagrożenia dla roślin i zwierząt.

Prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego mogłoby zakłócać powstanie barier, które przegradzałyby korytarze ekologiczne i wywoływałyby brak łączności przestrzennej pomiędzy obszarami węzłowymi.

Największe liniowe bariery ekologiczne przecinające korytarze i ciągi ekologiczne oraz zakłócające ich prawidłowe funkcjonowanie stanowią przede wszystkim drogi, linie energetyczne oraz zwarta zabudowa. Wszystkie drogi jezdne mają negatywny wpływ na obszar, na którym się znajdują, co jest związane między innymi ze wpływem środków utrzymania nawierzchni drogi w okresie zimowym, spalinami lub naruszeniem szlaków migracyjnych fauny. Ewentualna rozbudowa liniowej infrastruktury komunikacyjnej może ograniczyć możliwości migracyjne fauny, a także stanowić zagrożenie dla ciągłości przestrzennej systemów ekologicznych w miejscach, w których układy drogowe krzyżują się z elementami sieci przyrodniczej, przyczyniając się do fragmentacji siedlisk i powstawania izolowanych „wysp ekologicznych”. Utrudnia to przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy węzłami, co z kolei skutkuje zakłóceniem równowagi ekologicznej i prowadzi do obniżenia sprawności funkcjonowania całego systemu przyrodniczego.

Intensywną rozbudowę układu osadniczego mogą odczuć najbardziej obszary o wysokich walorach przyrodniczych, wrażliwe na zanieczyszczenia zbiorowiska leśne lub roślinności łąkowej, znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie dróg. Ułatwiony dostęp komunikacyjny może skutkować także wzrostem intensywności penetracji naturalnych siedlisk. Rozwój systemów komunikacyjnych może spowodować wzrost presji turystycznej na obszary najcenniejsze przyrodniczo i atrakcyjne turystycznie, gdyż dotarcie do nich zostanie ułatwione.

Zagrożenie dla zasobów przyrodniczych gminy dotyczy przede wszystkim cennych przyrodniczo obszarów gminy, położonych w obszarze Parku Krajobrazowego, w obszarze Natura 2000. W rejonach objętych opracowaniem nie zaobserwowano szczególniejszych zagrożeń zarówno dla flory, jak i fauny poza standardowymi zagrożeniami związanymi z użytkowaniem dróg, niską emisją zanieczyszczeń z gospodarstw domowych itp.

Ubytek powierzchni terenów biologicznie czynnych jest skutkiem oddziaływań na środowisko o charakterze stałym i długoterminowym.

Największym zagrożeniem dla flory i fauny hydrofilnej byłaby również ingerencja w poziom wód gruntowych. Opadnięcie ich poziomu przesuszy dotychczas wilgotne podłoże, w miejscach występowania enklaw roślinności higrofilnej, co uniemożliwi roślinom i zwierzętom o najwęższym spektrum siedliskowym przetrwanie w nowych, niesprzyjających warunkach. Znaczącym zagrożeniem

dla równowagi biologicznej byłoby również ingerencja w naturalne funkcjonowanie lasów łęgowych stanowiących biologiczną obudowę cieków oraz miejsce bytowania licznej awi- i malakofauny.

11.5 Zagrożenia dla krajobrazu.

W chwili obecnej brak jest naturalnych zagrożeń dla krajobrazu. Zagrożenia pojawiają się ze strony człowieka na skutek nieprzemyślanej i nieracjonalnej działalności gospodarczej. Antropogeniczne zmiany w krajobrazie, związane przede wszystkim z przeznaczeniem terenu pod różne formy za inwestowania mogą doprowadzić do obniżenia walorów krajobrazowych oraz naruszenia harmonii otoczenia. W odniesieniu do obszaru objętego opracowaniem szczególne zagrożenie może stanowić lokalizacja obiektów stanowiących nowe dominanty przestrzenne i wysokościowe w miejscach eksponowanych widokowo, nieumiejętne kształtowanie przestrzeni i form architektonicznych połączone z brakiem szacunku dla istniejącej szaty roślinnej oraz realizacja obiektów budowlanych o nieestetycznej formie architektonicznej.

Do obniżenia walorów krajobrazowych przyczynia się również degradacja pozostałych komponentów środowiska, zwłaszcza zanieczyszczenie wód i powietrza oraz zubożenie szaty roślinnej. Szczególnie istotne dla zachowania i poprawy walorów krajobrazowych omawianego obszaru będzie kształtowanie zieleni towarzyszącej zabudowie, która powstanie w przyszłości.

11.6 Zagrożenia dla klimatu.

Zagrożenia dla lokalnego klimatu są związane wyłącznie z globalnymi tendencjami zmian klimatycznych. Brak lokalnych czynników wpływających w sposób negatywnych na klimat.

11.7 Hałas.

Wzrost poziomu lub powstawanie nowych źródeł hałasu, który jest oddziaływaniem bezpośrednim dotyczy przede wszystkim rejonów występowania działalności usługowej oraz dróg o dużym nasileniu ruchu.

W obszarze objętym opracowaniem nastąpi wzrost poziomu hałasu powodowany przez zwiększony ruch samochodowy, w związku z powstaniem nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wraz z obsługującymi je lokalnym ośrodkami usługowymi.

Problem zapewnienia ochrony przed hałasem będzie dotyczył terenów mieszkaniowo-usługowych, mieszkaniowych i rekreacyjno-wypoczynkowych.

12. Identyfikacja oddziaływań związanych z planowanymi

funkcjami obszaru.

Projekt planu miejscowego wprowadza zmiany w stosunku do przeznaczenia terenów określonego w obowiązującym planie.

W obszarze znajdującym się w Rajczy zmiany te polegają na:

- przeznaczeniu pod teren sportu i rekreacji 2US dotychczasowego terenu lasu – teren ten będzie stanowił powiększenie funkcjonującego terenu sportu i rekreacji. Teren ten stanowi grunt leśny, natomiast na przeważającym obszarze nie jest pokryty drzewostanem. W terenie tym występuje istniejąca zabudowa i utwardzone place i teren zieleni niskiej.
- wyznaczeniu terenów dróg wewnętrznych 1KDW, 2KDW, 3KDW – tereny te obejmują istniejące drogi,
- przeznaczeniu pod teren zabudowy usługowej oraz obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii 1P/E/U dotychczasowego terenu zabudowy usługowej. W terenie tym znajduje się obiekt zabytkowy objęty ochroną w planie - młyn elektrowni wodnej. Projekt planu w ramach przeznaczenia tego terenu ustala możliwość lokalizacji zabudowy usługowej i handlowej oraz obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii – jako urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym również o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z infrastrukturą techniczną konieczną do ich obsługi oraz przesyłu wytworzonej energii, przy czym zakazuje się stosowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji.
- zmianie funkcji terenu z istniejącą zabudową mieszkaniową – z przeznaczenia pod tereny sportu i rekreacji (w których dopuszczona była lokalizacja zabudowy usługowej i remonty istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i gospodarczej) na teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej 2MN.

W obszarze znajdującym się w Rycerze Dolnej zmiany te polegają na:

- wyznaczeniu terenu obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, zabudowy usługowej, infrastruktury technicznej elektroenergetycznej oraz obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii, (położonego częściowo w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią) 2P/E/U/ZZ kosztem fragmentu terenu nie przeznaczonego w obowiązującym planie pod zabudowę stanowiącego teren rolniczy obrzeża cieków i zbiorników wodnych oraz kosztem fragmentu terenu infrastruktury technicznej elektroenergetycznej. W terenie 2P/E/U/ZZ projekt planu umożliwia lokalizację obiektów produkcyjnych, składów, baz, magazynów związanych z

przemysłem drzewnym, a także zabudowy usługowej i handlowej, infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii – jako urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym również o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z infrastrukturą techniczną konieczną do ich obsługi oraz przesyłu wytworzonej energii, przy czym zakazuje się stosowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji.

W obszarze znajdującym się w Soli wprowadzono następujące zmiany:

- w ramach terenu zabudowy usługowej 3U pozostawia się dotychczasowy zasięg terenu usługowego związanego z wydobywaniem wód solankowych. Jako przeznaczenie terenu 3U projekt planu ustala możliwość lokalizacji zabudowy usługowej i handlowej, związanej z wydobywaniem wód solankowych, takiej jak usługi opieki zdrowotnej, społecznej, obsługi ruchu turystycznego, sportu i rekreacji, handlu, gastronomii.
- w ramach terenu obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, zabudowy usługowej oraz obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii 3P/E/U pozostawia się dotychczasowy teren zabudowy techniczno-produkcyjnej związany z wydobywaniem wód solankowych. Jako przeznaczenie terenu 3P/E/U projekt planu ustala możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych, składów, baz, magazynów związanych z wydobywaniem wód solankowych, zabudowy usługowej i handlowej, obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii – jako urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym również o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z infrastrukturą techniczną konieczną do ich obsługi oraz przesyłu wytworzonej energii, przy czym zakazuje się stosowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji,
- wyznacza się teren zabudowy usługowej 4U kosztem części dotychczasowego terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i dotychczasowego terenu zabudowy techniczno-produkcyjnej związanego z wydobywaniem wód solankowych.

W pozostałych terenach położonych w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego pozostawia się tereny rolnicze 2R i 3R, w których zakazuje się lokalizacji zabudowy.

W terenach zabudowy usługowej 2U i 4U wprowadzono zakaz lokalizacji zabudowy usługowej:

- z zakresu handlu hurtowego lub handlu pojazdami mechanicznymi,
- z powierzchnią wystawienniczą lub handlową zlokalizowaną poza budynkiem,

- związanej ze składowaniem, magazynowaniem, przetwarzaniem, produkcją,
- związanej z obsługą komunikacji samochodowej i motoryzacji takich jak stacje paliw, myjnie samochodowe, lakiernie samochodowe, warsztaty samochodowe, stacje naprawy lub diagnostyki pojazdów, urządzeń transportowych lub ich części.

W terenach 1P/E/U i 3P/E/U wprowadzono zakaz lokalizacji zabudowy usługowej:

- z zakresu handlu hurtowego lub handlu pojazdami mechanicznymi,
- z powierzchnią wystawienniczą lub handlową zlokalizowaną poza budynkiem,
- związanej z obsługą komunikacji samochodowej i motoryzacji takich jak stacje paliw, myjnie samochodowe, lakiernie samochodowe, warsztaty samochodowe, stacje naprawy lub diagnostyki pojazdów, urządzeń transportowych lub ich części;

W terenach 1P/E/U, 2P/E/U/ZZ i 3P/E/U projekt planu wprowadza zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Czynnik	Tereny, których dot. oddziaływanie	Technologia, możliwość wystąpienia oddziaływania	Prognozowane oddziaływanie i jego natężenie
Emisja zanieczyszczeń powietrza z systemów grzewczych	Tereny zabudowy	<p>Wystąpi w stopniu słabym.</p> <p>Zaopatrzenie w energię ciepłą w oparciu o indywidualne lub grupowe źródła ciepła, z uwzględnieniem przepisów zawartych w uchwale nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nie wystąpią istotne zmiany. W dłuższej perspektywie możliwe ograniczenie niskiej emisji.

		spalanie paliw z dopuszczeniem stosowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW	
Emisja zanieczyszczeń powietrza z pojazdów samochodowych	Tereny komunikacji i ich otoczenia	Wystąpi głównie w otoczeniu istniejących dróg klasy KDG i KDZ.	<ul style="list-style-type: none"> • oddziaływanie wystąpi wzdłuż istniejących dróg powiatowych • Możliwe zwiększenie oddziaływania wzdłuż dróg KDD i KDW.
Emisja hałasu komunikacyjnego	Tereny komunikacji i tereny sąsiadujące	Wystąpi hałas komunikacyjny.	<ul style="list-style-type: none"> • oddziaływanie wystąpi wzdłuż istniejących dróg powiatowych • Możliwe zwiększenie oddziaływania wzdłuż dróg KDD i KDW.
Hałas związany z lokowanymi funkcjami	W szczególności tereny usług i zabudowy produkcyjnej	Wystąpi	Oddziaływanie w stopniu słabym
Przekształcenie krajobrazu	Obszary zainwestowania	Wystąpi	Oddziaływanie w stopniu słabym, z uwagi na niewielki przyrost terenów zabudowy

			w stosunku do przeznaczenia terenu w obowiązujących planach miejscowych
Przekształcenie walorów widokowych	Tereny zabudowy	Wystąpi.	Oddziaływanie w stopniu słabym. W niewielkim zakresie ograniczenie pola widoku zabudową.
Przekształcenie stosunków wodno gruntowych	Obszary zainwestowania	Wystąpi wskutek wzrostu współczynnika odpływu (utwardzenie powierzchni)	Oddziaływanie umiarkowane
Zanieczyszczenia wód na skutek zrzutu ścieków	Obszary zainwestowania	Nie wystąpi. Ścieki odprowadzane do kanalizacji gminnej a w terenie nie wyposażonym w sieć kanalizacji sanitarnej obowiązuje odprowadzanie ścieków zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.);	Zależnie od sprawności kanalizacji gminnej i urządzeń do oczyszczania ścieków
Ograniczenie infiltracji wód opadowych do gruntu	Dachy, powierzchnie utwardzone	Wystąpi	Oddziaływanie umiarkowane

Likwidacja powierzchni biologicznie czynnej	Nowe tereny inwestycyjne	Wystąpi	W granicach określonych ustaleniami planu
Powstawanie odpadów komunalnych	Tereny zainwestowane	Wystąpi	Zależnie od sprawności gminnego systemu gospodarki odpadami
Powstawanie odpadów niebezpiecznych	Obiekty usługowe	Nie wystąpi	W założeniu odpady niebezpieczne podlegają utylizacji wg przepisów odrębnych.

Plan generuje oddziaływania niemal na wszystkie komponenty środowiska. Będzie to związane z rodzajem wprowadzanych nowych funkcji oraz lokalizacji tych funkcji zarówno względem terenów przyrodniczych, jak i terenów już zainwestowanych.

Większość oddziaływań na środowisko przyrodnicze i kulturowe (tj. powierzchnię ziemi, rośliny, zwierzęta, zabytki i dobra kultury) będzie miała charakter bezpośredni, ale ich natężenie będzie bardzo zróżnicowane. Oddziaływanie pośrednie będzie dotyczyło wód (powierzchniowych i podziemnych), lecz będzie to oddziaływanie słabe.

Słabym oddziaływaniom skumulowanym będą poddawani ludzie (w wyniku niewielkiego pogorszenia klimatu akustycznego), różnorodność biologiczna, powietrze i krajobraz.

Przewidywane oddziaływania na środowisko planowanego zagospodarowania przedstawia poniższa tabela:

	rodzaj oddziaływania				czas			trwałość	
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe
obszary Natura 2000	o	o	o	o	o	o	o	o	o
różnorodność biologiczna				- / s			- / s	- / s	
ludzie				- / s	- / s			- / s	
zwierzęta	- / s						- / s	- / s	
rośliny	- / s						- / s	- / s	
woda		- / s					- / s	- / s	
powietrze				- / s		- / s		- / s	
powierzchnia ziemi	- / u						- / u	- / u	
krajobraz				- / u			- / u	- / u	
klimat	o	o	o	o	o	o	o	o	o
zasoby naturalne /zasoby kopalin/	o	o	o	o	o	o	o	o	o
zabytki	+ / u					+ / u		+ / u	
dobro materialne	+ / u					+ / u		+ / u	

Objaśnienia:

o brak oddziaływań

+ pozytywne oddziaływania

– negatywne oddziaływania:

/s słabe

/u umiarkowane

/z znaczące

13. Ocena zagrożeń dla środowiska, które mogą powstawać na terenie objętym projektem planu oraz na terenach pozostających w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji jego ustaleń.

13.1 Zanieczyszczenie powietrza.

13.1.1 Parkingi i drogi.

Wielkość emisji niezorganizowanej ze źródeł motoryzacyjnych zależy jest w głównej mierze od natężenia ruchu, jego struktury oraz czasu emisji.

Zakładany w projekcie planu wzrost terenów zabudowy w stosunku do stanu obecnego użytkowania terenów może spowodować lokalny wzrost natężenia ruchu na ulicach stanowiących obsługę komunikacyjną obszarów projektowanej zabudowy. W projekcie planu zakłada się tylko niewielkie uzupełnienia istniejącej sieci drogowej jako przedłużenie drogi wewnętrznej 4KDW w Soli. Nie projektuje się dróg, które mogłyby wpłynąć niekorzystnie na stan czystości powietrza. W obszarze objętym opracowaniem będą mogły powstać także dodatkowe parkingi. Układ drogowy w rejonie planowanych inwestycji jest w stanie przenieść dodatkowy ruch.

W projekcie planu zakłada się powiększenie terenów zabudowy kosztem terenów, które nie były przeznaczone pod zabudowę w obowiązującym planie miejscowym – takie tereny to teren 2US w Rajczy, teren 2P/E/U/ZZ w Rycerze Dolnej. Teren 2US stanowi powiększenie terenów przeznaczonych pod te funkcje w obowiązującym planie miejscowym, w obszarach, które posiadają już obsługę komunikacyjną. Powierzchnie tych terenów nie są na tyle duże, żeby spowodować istotny wzrost natężenia ruchu w związku z obsługą komunikacyjną terenów istniejącej i nowoprojektowanej zabudowy.

Skutkiem funkcjonowania obiektów usługowych i produkcyjnych wyznaczonych w projekcie planu

nie będzie więc znaczący wzrost natężenia ruchu samochodowego w stosunku do stanu obecnego, w wyniku czego nie nastąpi pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza.

13.1.2 Działalność usługowa i produkcyjna.

Działalność usługowa i produkcyjna może być związana z powstawaniem różnorodnych zanieczyszczeń i ich emisją do powietrza atmosferycznego.

W obszarach objętych opracowaniem wyznacza się tereny produkcyjno-usługowe 1P/E/U, 2P/E/U/ZZ i 3P/E/U oraz tereny zabudowy usługowej 1U, 2U, 3U i 4U.

Projekt planu nie wprowadza ograniczeń dla lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w poszczególnych terenach wprowadza jednak ograniczenia dla działalności usługowej i produkcyjnej.

Teren 1U stanowi teren istniejącej stacji paliw. W ustaleniach projektu planu dla tego terenu określono przeznaczenie terenu pod zabudowę usługową i handlową, w tym także jako zabudowa usługowa związana z obsługą pojazdów - stacja paliw.

W terenach zabudowy usługowej i handlowej 2U i 4U wprowadzono zakaz lokalizacji zabudowy usługowej:

- z zakresu handlu hurtowego lub handlu pojazdami mechanicznymi,
- z powierzchnią wystawienniczą lub handlową zlokalizowaną poza budynkiem,
- związanej ze składowaniem, magazynowaniem, przetwarzaniem, produkcją,
- związanej z obsługą komunikacji samochodowej i motoryzacji takich jak stacje paliw, myjnie samochodowe, lakiernie samochodowe, warsztaty samochodowe, stacje naprawy lub diagnostyki pojazdów, urządzeń transportowych lub ich części.

W terenie 3U ustalono przeznaczenie terenu pod zabudowę usługową i handlową, związaną z wydobyciem wód solankowych, taką jak usługi opieki zdrowotnej, społecznej, obsługi ruchu turystycznego, sportu i rekreacji, handlu, gastronomii.

W terenie 1P/E/U plan ustala możliwość lokalizacji zabudowy usługowej i handlowej oraz obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii – jako urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym również o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z infrastrukturą techniczną konieczną do ich obsługi oraz przesyłu wytworzonej energii, przy czym zakazuje się stosowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię

wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji.

W terenie 2P/E/U/ZZ projekt planu umożliwia lokalizację obiektów produkcyjnych, składów, baz, magazynów związanych z przemysłem drzewnym, a także zabudowy usługowej i handlowej, infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii – jako urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym również o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z infrastrukturą techniczną konieczną do ich obsługi oraz przesyłu wytworzonej energii, przy czym zakazuje się stosowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji.

W terenie 3P/E/U projekt planu ustala możliwość lokalizacji obiektów produkcyjnych, składów, baz, magazynów związanych z wydobywaniem wód solankowych, zabudowy usługowej i handlowej, obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii – jako urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, w tym również o mocy przekraczającej 100 kW, wraz z infrastrukturą techniczną konieczną do ich obsługi oraz przesyłu wytworzonej energii, przy czym zakazuje się stosowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji,

W terenach 1P/E/U i 3P/E/U wprowadzono zakaz lokalizacji zabudowy usługowej:

- z zakresu handlu hurtowego lub handlu pojazdami mechanicznymi,
- z powierzchnią wystawienniczą lub handlową zlokalizowaną poza budynkiem,
- związanej z obsługą komunikacji samochodowej i motoryzacji takich jak stacje paliw, myjnie samochodowe, lakiernie samochodowe, warsztaty samochodowe, stacje naprawy lub diagnostyki pojazdów, urządzeń transportowych lub ich części;

W terenach 1P/E/U, 2P/E/U/ZZ i 3P/E/U projekt planu wprowadza zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W terenach MN dopuszczone są także funkcje usługowe, jednak z uwagi na duże ograniczenie powierzchni zabudowy, w terenach tych powstawać będą wyłącznie drobne funkcje usługowe towarzyszące zabudowie mieszkaniowej. Projekt planu wprowadza też liczne ograniczenia dla usług w terenach 1MN, 2MN i 4MN tzn. zakazuje lokalizacji zabudowy usługowej:

- z zakresu handlu hurtowego lub handlu pojazdami mechanicznymi,
- z powierzchnią wystawienniczą lub handlową zlokalizowaną poza budynkiem,

- związanej ze składowaniem, magazynowaniem, przetwarzaniem, produkcją,
- związanej z obsługą komunikacji samochodowej i motoryzacji takich jak stacje paliw, myjnie samochodowe, lakiernie samochodowe, warsztaty samochodowe, stacje naprawy lub diagnostyki pojazdów, urządzeń transportowych lub ich części.

Ustalenia te w dużym stopniu pozwolą ograniczyć uciążliwość funkcji usługowych w obszarze objętym planem.

13.1.3 Ogrzewanie obiektów.

Ewentualna budowa lokalnych kotłowni wiąże się z powstawaniem zanieczyszczeń. Ich rodzaj zależy od stosowanego paliwa, a ilość od mocy cieplnej. Podstawowymi zanieczyszczeniami powstającymi w wyniku spalania paliw do celów grzewczych są:

- dwutlenek siarki,
- tlenek węgla,
- dwutlenek azotu
- pyły.

Stężenia tych substancji w powietrzu wykazują zmienność w ciągu roku – rosną w sezonie grzewczym i maleją latem.

Należy przy tym wskazać na zapisy planu w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą, w których ustalono ogrzewanie budynków poprzez indywidualne lub grupowe źródła ciepła z dopuszczeniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW.

Dodatkowo w ustaleniach planu wskazano na obowiązek uwzględnienia przepisów zawartych w uchwale nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Uchwała ta określa m.in. rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na obszarze określonym w tej uchwale.

Ww. regulacje pozwolą na redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego.

13.1.4 Wnioski.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu może wiązać się z lokalnym zanieczyszczeniem powietrza. Dotyczy to spalin oraz różnorodnych zanieczyszczeń, jakie mogą powstać w wyniku świadczenia usług i działalności obiektów produkcyjnych. W przypadku przestrzegania przepisów odrębnych, zmiany te nie spowodują znaczącego wzrostu stężeń zanieczyszczeń zarówno na obszarze objętym opracowaniem, jak i poza nim.

Pogorszenie się standardów powietrza atmosferycznego w wyniku przeznaczenia terenów pod nową zabudowę należy określić jako nieznaczne. Nowe przepisy i standardy z zakresu ochrony środowiska, jak też obecnie stosowane rozwiązania techniczne w zakresie systemów energetycznych i zmniejszająca się energochłonność budynków mają wymierne skutki w zakresie sukcesywnego ograniczania negatywnego wpływu inwestycji na jakość powietrza atmosferycznego, wynikającego z niskiej emisji.

W efekcie można się spodziewać utrzymania sumarycznego zapotrzebowania na energię i związanej z tym emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w wyniku równoważenia wzrostu zapotrzebowania na energię w wyniku zabudowy nowych terenów inwestycyjnych, poprzez termomodernizację istniejącej zabudowy i modernizację istniejących instalacji.

13.2 Wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, wytwarzanie odpadów, zanieczyszczenie gleby lub ziemi.

W projekcie planu ustalono docelowe odprowadzenie ścieków przemysłowych wstępnie oczyszczonych do wymaganych standardów i ścieków bytowych do kolektorów sieci kanalizacji sanitarnej znajdującej się w obszarze objętym planem lub poza tym obszarem, z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej poza obszarem objętym planem, poprzez przyłącza lub budowę sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej o przekroju nie mniejszym niż Ø160 mm albo poprzez przyłącza lub budowę sieci kanalizacyjnej tłocznej. W terenie nie wyposażonym w sieć kanalizacji sanitarnej obowiązuje odprowadzanie ścieków zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.);

W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych do projektu planu wprowadzono ustalenie ujmowanie wód opadowych i roztopowych w systemy kanalizacyjne zamknięte lub w systemy otwarte, z dopuszczeniem zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie własnym inwestora zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki ściekowej.

Dodatkowo ustalenia planu w zakresie ochrony wód i ziemi wskazują na obowiązek ujmowania wód opadowych i roztopowych z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni i oczyszczanie do poziomów określonych przepisami z zakresu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.).

Ww. zapisy planu i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych pozwolą ograniczyć ryzyko ewentualnych zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych.

W przypadku terenów, na których prowadzona będzie działalność usługowa i produkcyjna, odprowadzanie wód deszczowych zależne będzie od specyfiki przedsięwzięcia i natężenia koniecznej obsługi komunikacyjnej.

Ścieki wprowadzane do wód lub ziemi muszą spełniać wymagania określone przepisami ustawy Prawo wodne, w tym rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311). Obiekty budowlane oraz instalacje, których użytkowanie jest związane z wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi muszą odpowiadać wymogom, o których mowa w art. 76 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska.

Biorąc pod uwagę fakt, że część terenu jest już przeznaczona pod zabudowę w obowiązującym projekcie planu, można prognozować, że w wyniku realizacji ustaleń planu nie nastąpi znaczący wzrost ilości ścieków w stosunku do ustaleń dotychczasowych.

Uszczelnienie powierzchni spowoduje zmniejszenie infiltracji i retencji gruntowej oraz zasilania wód podziemnych w stosunku do stanu obecnego. Obecnie trudno jest jednak określić, jak intensywne będzie docelowe zagospodarowanie i ile powierzchni zostanie uszczelnione, trudno jest więc prognozować skalę oddziaływań.

Ponadto wprowadzone do projektu planu zapisy takie jak obowiązek zachowania określonej wielkości powierzchni biologicznie czynnej, pozwolą na zachowanie lokalnej retencji. Tereny te pełnić będą funkcję ochronną (filtr biologiczny) jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Przeznaczenie terenów pod zabudowę usługową i produkcyjną wiąże się z powstawaniem odpadów, głównie komunalnych, powstających w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej. Nie

wyklucza się również powstawania odpadów niebezpiecznych, związanych z prowadzoną działalnością. Firmy, które będą wytwarzać odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne w znacznych ilościach, określonych w ustawie o odpadach, zobowiązane są do uzyskania stosownych pozwoleń właściwych organów administracji. Unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych, winno odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Do projektu planu wprowadzono ustalenie dotyczące gospodarki odpadami w następującym brzmieniu:

- obowiązuje prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami,
- nakaz realizacji miejsc do gromadzenia odpadów w sposób zapewniający zabezpieczenie przed infiltracją wód opadowych.

Zgodnie z aktualnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi nastąpi wzrost ilości odpadów poddawanych procesom odzysku lub unieszkodliwiania. Proces ten przyczyni się znacząco do ograniczenia zagrożeń dla środowiska.

Zastosowanie w pierwszej kolejności systemu selektywnej zbiórki odpadów "u źródła" oraz odzysku, a następnie unieszkodliwianie odpadów, przyczyni się w znacznym stopniu do ograniczenia ujemnych skutków wprowadzenia planu na środowisko.

Rozwiązaniami mającymi na celu ochronę gleb i wód przed zanieczyszczeniem jest np. selektywne magazynowanie odpadów w sposób zabezpieczający środowisko przed zanieczyszczeniem tj. np. w przystosowanych do tego celu kontenerach z zamykanymi otworami wrzutowymi lub w sposób zabezpieczający przed pyleniem, rozwiewaniem lub w inny sposób zabezpieczający środowisko przed zanieczyszczeniem, szczególnie w przypadku odpadów niebezpiecznych.

Biorąc pod uwagę zaproponowane w projekcie planu zapisy, przy zachowaniu wymagań zawartych w przepisach odrębnych, nie przewiduje się istotnych zagrożeń dla środowiska wodno-gruntowego w wyniku realizacji jego ustaleń.

13.3 Udokumentowane złoża kopalin.

W obszarze objętym opracowaniem zawarto ustalenia dotyczące udokumentowanych złóż kopalin. Wskazano położenie części obszaru objętego planem, w tym części terenów 4U i 4MN w granicach:

- udokumentowanego złoża wód leczniczych Sól-Tężnia,

- terenu górniczego Sól-Tężnia,
- obszaru górniczego Sól-Tężnia;

Wskazano też położenie części obszaru objętego planem, w tym części terenów 4U, 4KDD i 3P/E/U w granicach udokumentowanego złoża wód leczniczych Sól S-1 Miriam.

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

13.4 Hałas i wibracje.

Realizacja ustaleń planu może się wiązać z powstaniem nowych źródeł emisji hałasu.

W ustaleniach projektu planu wskazano obowiązek uwzględnienia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w tym:

- 1MN, 2MN, 3MN/ZZ, 4MN - jak dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- 1US, 2US – jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- 3U – jak dla terenów szpitali poza miastem.

Pozostałe tereny nie wymagają ochrony przed hałasem.

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu nie zalicza terenów usługowych czy produkcyjnych do obszarów chronionych. Obszarami chronionymi są tereny zamieszkania i tereny przebywania ludzi (uzdrowiska, rekreacja, wypoczynek). Tereny usługowe i produkcyjne traktowane są jako środowisko pracy i obowiązują je przepisy BHP na stanowiskach pracy, które określają dopuszczalne poziomy hałasu ze względu na ochronę słuchu.

Największym źródłem hałasu w rejonie obszaru objętego opracowaniem jest ruch samochodów na istniejących drogach powiatowych oraz hałas kolejowy w obszarze znajdującym się Rycerze Dolnej, który obejmuje tereny położone w bliskim sąsiedztwie terenów kolei. W rejonach położonych w Rajczy i Soli w sąsiedztwie dróg powiatowych występuje istniejąca zabudowa.

Ograniczenie emisji hałasu w istniejących układach komunikacyjnych i zabudowy jest trudne do osiągnięcia, gdyż lokalizacja terenów zabudowy chronionej w bezpośrednim otoczeniu tras komunikacyjnych w znacznym stopniu ogranicza możliwości ich ochrony akustycznej. Uwarunkowania lokalizacyjne na badanych terenach w szczególności bliskość zabudowań często utrudnia wykonanie

ekranów akustycznych, czy też izolacyjnych pasów zieleni. Istotny wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego ma także nawierzchnia drogi.

Minimalizacji emisji hałasu komunikacyjnego służyć może także budowa ekranów akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych, gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych, obsad zielenią izolacyjną i towarzyszącą w postaci dekoracyjnych drzew i krzewów, odpornych na zanieczyszczenia komunikacyjne.

Z pewnością do ograniczenia uciążliwości komunikacyjnej przyczyni się również modernizacja dróg i ulic przy stosowaniu nawierzchni właściwych dla rzeczywistej prędkości pojazdów.

Potencjalnym źródłem hałasu będą natomiast tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej, z uwagi na większą, aniżeli w przypadku zabudowy mieszkaniowej, potrzebę obsługi komunikacyjnej.

W rozdziale 13.1.2 wymieniono wszystkie ograniczenia jakie projekt planu wprowadza w terenach zabudowy usługowej i produkcyjnej.

Spośród wszystkich terenów wyznaczonych w projekcie planu nowymi terenami zabudowy usługowej lub produkcyjnej, których funkcjonowanie może wpłynąć na wzrost emisji hałasu jest teren 2P/E/U/ZZ w Rycerze Dolnej. Teren 2P/E/U/ZZ w Rycerze Dolnej jest predysponowany do lokalizacji zabudowy innej niż chroniona przed hałasem, a więc takiej jak zabudowa produkcyjna i usługowa, ponieważ w terenie tym mogą występować uciążliwości akustyczne związane z bliskim sąsiedztwem terenów kolejowych. Teren 3P/E/U w Soli jest już wyznaczony w planie obowiązującym jako teren produkcyjno-usługowy związany z wydobywaniem wód solankowych.

Teren 3U będzie funkcjonalnie związany z terenem 3P/E/U, który w projekcie planu jest objęty ochroną przed hałasem, w związku z tym w terenie tym nie będą mogły powstawać obiekty będące źródłem ponadnormatywnego hałasu.

Dopuszczenie w terenie 1P/E/U w Rajczy obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii nie powinno powodować uciążliwości akustycznych, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że teren ten obejmuje istniejącą zabytkową zabudowę młyna, a także znajduje się w sąsiedztwie drogi powiatowej i terenów usługowych.

W terenach MN dopuszczone są także funkcje usługowe, jednak z uwagi na duże ograniczenie powierzchni zabudowy, w terenach tych powstawać będą wyłącznie drobne funkcje usługowe towarzyszące zabudowie mieszkaniowej.

Biorąc pod uwagę ww. ograniczenia można prognozować, że w wyniku realizacji ustaleń planu w

zakresie funkcji usługowych i produkcyjnych nie nastąpi wzrost emisji hałasu.

Ewentualna uciążliwość związana z emisją hałasu przez działalność usługową i produkcyjną może być ograniczona lub wyeliminowana przez:

- realizację nasadzeń zieleni izolacyjną,
- stosowanie urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu,
- odpowiednie usytuowanie urządzeń uciążliwych akustycznie w możliwie jak największej odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Przy zastosowaniu ww. sposobów ograniczenia lub eliminacji uciążliwości hałasu związanego z działalnością usługową i produkcyjną, mając przy tym na uwadze prognozowane nieznaczne pogorszenie się standardów powietrza atmosferycznego w wyniku przeznaczenia terenów pod nową zabudowę można prognozować, że w wyniku realizacji ustaleń planu nie pojawi się możliwość wystąpienia oddziaływań skumulowanych w zakresie hałasu i zanieczyszczeń.

13.5 Emitowanie pól elektromagnetycznych.

Najpowszechniej występującymi instalacjami będącymi źródłami pól elektromagnetycznych, które mogą mieć istotny wpływ na środowisko są instalacje radiokomunikacyjne, takie jak stacje bazowe telefonii komórkowej oraz stacje radiowe i telewizyjne.

W obszarze objętym opracowaniem będą mogły powstawać stacje bazowe telefonii komórkowych. Wprowadzono natomiast ograniczenia wysokości obiektów infrastruktury technicznej, które będą się odnosić także do tych obiektów.

Ustawa Prawo ochrony środowiska zawiera podstawowe regulacje prawne, dotyczące ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi. Zgodnie z art. 121 tej ustawy ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska przez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej wartości dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do wartości dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Projektant i użytkownik urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne ma obowiązek stosowania technicznych i organizacyjnych środków eliminujących zagrożenia środowiska i zdrowia ludzi. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów

pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448) określa dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludzi. Są one zależne od częstotliwości i rodzaju pracy źródeł. Przez tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową rozumie się tereny, dla których taką funkcję przewidziano w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z ustaleniami planu w obszarze objętym opracowaniem realizacja zabudowy mieszkaniowej jest możliwa w terenach 1MN, 2MN, 3MN/ZZ, 4MN. W terenie 2US projekt planu dopuszcza przebudowę mieszkań w budynku usługowym. W pozostałych terenach nie ma możliwości lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, natomiast będą powstawały miejsca dostępne dla ludzi.

W obszarze objętym opracowaniem będą mogły powstawać instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne. W zależności od rodzaju przedsięwzięcia określonego rozporządzeniem z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) na etapie lokalizacji oraz budowy tego rodzaju obiektów inwestor jest lub może być zobowiązany przez odpowiedni organ ochrony środowiska do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Oddanie do użytkowania stacji bazowej wymaga uzyskania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych do środowiska, na podstawie przeprowadzonych wstępnych pomiarów wielkości emisji z instalacji. Poziom pól elektromagnetycznych nie może przekraczać wartości dopuszczalnych określonych w obowiązujących przepisach szczególnych, przy czym inne poziomy pól elektromagnetycznych obowiązują dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, a inne dla pozostałych terenów - jak dla miejsc dostępnych dla ludzi.

W obszarze objętym opracowaniem występują napowietrzne linie średniego napięcia. W projekcie planu zawarto ustalenie w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym - poziom pól elektromagnetycznych w środowisku nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określonych zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.), w tym:

- dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami 1MN, 2MN, 3MN/ZZ, 4MN, 2US obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- dla wszystkich pozostałych terenów w granicach obszaru objętego planem obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla miejsc dostępnych dla ludności.

Mając na względzie wyżej wymienione ustalenia można przewidywać, że promieniowanie elektromagnetyczne pochodzące od sieci i urządzeń dopuszczonych planem nie będzie w istotny sposób oddziaływać na środowisko naturalne oraz zdrowie ludzi.

13.6 Ryzyko wystąpienia poważnej awarii.

Ustawa Prawo ochrony środowiska definiuje pojęcie poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub zagrożenia środowiska albo prowadzące do powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. (Dz. U. z 2016 poz. 138) określa rodzaje i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie objętym opracowaniem, ani w jego sąsiedztwie nie występują takie obiekty. W obszarze objętym opracowaniem projektuje się tereny 1P/E/U, 2P/E/U/ZZ, 3P/E/U obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, zabudowy usługowej, infrastruktury technicznej elektroenergetycznej oraz obiektów produkcyjnych związanych z produkcją energii, ale w ustaleniach planu dla tych terenów wprowadzono zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Ewentualnym zagrożeniem dla środowiska mogą być również wypadki komunikacyjne i awarie pojazdów przewożących tranzytem materiały niebezpieczne.

13.7 Przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu, zmiany w krajobrazie, przekształcenia środowiska kulturowego i klimatu.

Zgodnie z ustaleniami projektu planu w obszarze objętym opracowaniem będzie mogła powstać nowa zabudowa sportowo-rekreacyjna, usługowa i produkcyjna na zasadzie uzupełnienia istniejącego układu osadniczego. Wszystkie wyznaczone w planie tereny zabudowy sąsiadują z wyznaczonymi w planie terenami zabudowy istniejącej i projektowanej.

Obszary objęte opracowaniem nie stanowią terenów cennych przyrodniczo. Pierwotny krajobraz omawianych terenów został w dużej mierze przekształcony wskutek działalności rolniczej i osadniczej człowieka. Obszary objęte opracowaniem znajdują się w sąsiedztwie dróg i terenów zabudowy. Wprowadzenie zabudowy na tereny dotychczas niezabudowane ograniczy wielkość powierzchni biologicznie czynnej na skutek jej zabudowania i utwardzenia. W ustaleniach planu dla obszaru objętego opracowaniem wprowadzono szczegółowe wytyczne w odniesieniu do parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, aby zapewnić właściwe

„wkomponowanie” nowych inwestycji w przestrzeń miejscowości. Projektowane tereny zabudowy są powiązane z terenami istniejącego osadnictwa, zabudowa w tych obszarach nie będzie więc stanowiła zauważalnego i dysharmonizującego elementu w krajobrazie.

W ustaleniach projektu planu wykluczono możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących do wytworzenia energii elektrycznej energię wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji.

W terenach 1P/E/U, 2P/E/U/ZZ i 3P/E/U dopuszcza się prowadzenie działalności produkcyjnej związanej z produkcją energii. W granicach tych obszarów dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym również o mocy przekraczającej 100 kW wraz z infrastrukturą techniczną konieczną do ich obsługi oraz przesyłu wytworzonej energii.

Instalacje fotowoltaiczne, które mogłyby powstawać w tych terenach z racji niewielkiej powierzchni tych obszarów i usytuowania ich w dolinach rzek, czy z racji mniej korzystnych warunków solar-nych, nie będą raczej stanowiły głównej działalności produkcyjnej w tych terenach.

Systemy fotowoltaiczne będą mogły być lokalizowane jako uzupełnienie głównej działalności produkcyjnej na raczej ograniczonych powierzchniach, lub jako systemy montowane na budynkach, co nie wpłynie na pogorszenie stanu środowiska naturalnego. Systemy fotowoltaiczne nie stanowią źródła hałasu i zanieczyszczeń emitowanych do środowiska. Działanie systemów fotowoltaicznych nie powoduje emisji gazów, produkcji odpadów i nie powoduje bezpośredniego zagrożenia zdrowia ludzi. Przedsięwzięcia tego rodzaju nie będą stanowiły uciążliwości zarówno w fazie realizacji, jak też w fazie eksploatacji. Bezpośrednie oddziaływania będą miały zasięg lokalny i ograniczą się do terenu, na którym prowadzone będą prace budowlane. Inwestycja w zakresie lokalizacji instalacji fotowoltaicznej nie będzie wymagała prac gruntowych odbiegających od standardowych prac wykonywanych dotychczas w ramach prac rolnych. Nie przewiduje się też budowy dróg dojazdowych i placów, niwelacji terenu oraz przemieszczania mas ziemnych. Instalacje fotowoltaiczne nie będą stanowić dominanty wysokościowej ani krajobrazowej, ponieważ ich wysokość przeważnie nie przekracza wysokości budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Niewielka część obszaru objętego projektem planu tzn. tereny 2R, 5KDW oraz części terenu 3R, 3U, 4KDW i 4KDD znajdują się w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego. W projekcie planu nie zakłada się wyznaczenia nowych terenów zabudowy w obszarze położonym w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego, ponieważ teren 3U stanowi już teren zabudowy w obowiązującym planie miejscowym. Tereny rolnicze 2R i 3R są pozostawione w projekcie planu jako tereny z

zakazem lokalizacji zabudowy, co jest istotne ze względu na fakt, że tereny te są istotnym elementem krajobrazu Żywieckiego Parku Krajobrazowego i stanowią też jego przedpole widokowe.

Biorąc pod uwagę zapisy planu oraz po przeanalizowaniu istotnych cech krajobrazu na analizowanym terenie można wnioskować o braku negatywnego oddziaływania na ten element środowiska przyrodniczego.

Realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie negatywnie na wartość krajobrazową omawianego terenu oraz nie będzie mieć istotnego wpływu na klimat i środowisko kulturowe.

13.8 Ocena wpływu ustaleń planu na świat roślin i zwierząt oraz na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.

Zaproponowany w projekcie planu miejscowego rozwój sieci osadniczej nie jest zbyt intensywny. Nowymi terenami zabudowy wyznaczonymi w projekcie planu kosztem terenów do tej pory nie przeznaczonych pod zabudowę są teren 2US w Rajczy, teren 2P/E/U/ZZ w Rycerze Dolnej.

Nowe obszary zabudowy stanowią kontynuację i uzupełnienie istniejącego układu osadniczego. Projektowane tereny zabudowy zlokalizowane są przede wszystkim przy istniejących ciągach komunikacyjnych.

Spośród wszystkich obszarów gminy najmniej przekształconymi antropogenicznie obszarami, a jednocześnie stanowiącymi największą wartość pod względem przyrodniczym i krajobrazowym są obszary objęte istniejącymi formami ochrony przyrody, takimi jak: Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB 240002, Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH 240006 i Żywiecki Park Krajobrazowy.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w większości w otulinie Żywieckiego Parku Krajobrazowego, jedynie południowa część obszaru położonego w Soli znajduje się w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego. W obszarze położonym w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego znajduje się teren 2R, 5KDW oraz części terenu 3R, 3U, 4KDW i 4KDD. W granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego projekt planu nie wyznacza nowych terenów zabudowy, ponieważ teren 3U jest terenem już wyznaczonym w obowiązującym planie miejscowym, a w terenach rolniczych 2R i 3R projekt planu zakazuje możliwości lokalizacji zabudowy.

Obszary objęte opracowaniem nie zawierają one elementów o nadzwyczajnie wysokich walorach przyrodniczych, stanowią je bowiem w dużej mierze fitocenozy pochodzenia antropogenicznego, to jest agrocenozy i użytki zielone oraz tereny istniejącej zabudowy i dróg. Wiąże się to ze specyficz-

nym układem osadniczym gminy, którego charakterystyczną cechą jest skupienie zabudowy w dolinach rzek. Obszary te są najbardziej przekształcone działalnością człowieka i jako takie nie były włączane do ww. obszarów ochrony przyrody. Nowe obszary zabudowy wyznaczone w planie znajdują się właśnie w dolinach cieków, w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowy, najczęściej jako ich poszerzenia, albo nowe tereny zabudowy usytuowane wzdłuż istniejących dróg. Proces dalszego zabudowywania tych terenów nie wpłynie negatywnie na stan różnorodności biologicznej.

Projekt planu zakłada nieznaczny wzrost powierzchni terenów przeznaczonych pod zainwestowanie. Obszar w rejonie przeznaczonym pod zainwestowanie jest przestrzennie niezbyt zróżnicowany i charakteryzuje się znacznym stopniem przekształcenia antropogenicznego, stąd też można stwierdzić, że ustalony w planie wzrost powierzchni terenów zabudowy nie będzie wywierał negatywnego wpływu na świat roślin i zwierząt, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że na terenach przeznaczonych pod zabudowę nie stwierdzono występowania gatunków chronionych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409). Na omawianym terenie nie stwierdzono też występowania terenów stałego przebywania i gniazdowania gatunków zwierząt objętych ochroną zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.).

W projekcie planu uwzględniono funkcjonowanie korytarzy ekologicznych. Główną funkcją korytarzy ekologicznych jest funkcja przyrodnicza, stąd ochrona tych struktur wymaga zapewnienia i utrzymania warunków siedliskowych w ich obrębie oraz drożności na ich przebiegu.

Obszar położony w Rajczy znajduje się w całości w obszarze korytarza ekologicznego ptaków o nazwie Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego o statusie ponadregionalnym. Południowy niewielki fragment tego obszaru znajduje się w korytarzu ekologicznym spójności obszarów chronionych o nazwie Górna Soła.

Obszar położony w Rycerze Dolnej jest położony w całości w obszarze korytarza ekologicznego ptaków o nazwie Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego o statusie ponadregionalnym oraz w korytarzu ekologicznym spójności obszarów chronionych o nazwie Górna Soła.

Obszar położony w Soli znajduje się w całości w obszarze korytarza ekologicznego ptaków o nazwie Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego o statusie ponadregionalnym.

Korytarze ornitologiczne na terenie gminy Rajcza obejmują szlaki migracji ptaków oraz przystanki pośrednie. Obszar przystanków (korytarz o nazwie Beskid Żywiecki o statusie ponadregionalnym)

zasadniczo pokrywa się z obszarem węzłowym korytarza ssaków drapieżnych i kopytnych, natomiast obszar korytarza o nazwie Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego o statusie ponadregionalnym, czyli szlaków migracji ptaków obejmuje pozostałą część gminy. Jedynie zachodnia część Zwardonia w rejonie granicy państwowej jest położona poza obszarem korytarza ekologicznego ptaków.

Analizując położenie nowych obszarów zabudowy projektowanych w planie na tle korytarzy ornitologicznych można stwierdzić, że zabudowa, której możliwość lokalizacji ustalono w projekcie planu nie jest na tyle intensywna, aby spowodować powstanie barier ekologicznych i w jakikolwiek sposób ograniczyć możliwości migracyjne ptaków.

Wyznaczone w planie obszary nowej zabudowy we wskazanych wyżej lokalizacjach stanowią poszerzenia terenów istniejącej zabudowy. Ze względu na niewielką powierzchnię w skali gminy są to punktowe uzupełnienia zabudowy, które nie stanowią istotnych barier, z uwagi na ekstensywność zabudowy. Faktyczną funkcję korytarzy ekologicznych pełnią na terenie gminy Rajcza lasy okalające ukształtowaną i uporządkowaną sieć osadniczą.

W rejonie dolin rzecznych Soły i jej dopływów biegnie korytarz ekologiczny spójności obszarów chronionych o nazwie Górna Soła. Korytarz ten ma znaczenie międzynarodowe. Cały obszar w Rycerze Dolnej znajduje się w jego granicach.

Korytarz spójności obszarów chronionych o nazwie Górna Soła obejmuje tereny położone w dolinie Soły i jej dopływów. Są to zarazem obszary położone w rejonie najintensywniejszej zabudowy gminy, skupiającej się właśnie w dolinach rzek, wzdłuż ciągów dróg powiatowych i terenów kolejowych.

Doliny rzeczne wraz z przylegającymi kompleksami łąk i lasów pełnią funkcję lokalnych ciągów ekologicznych, których osią są cieki. Zabezpieczają one trasy migracji roślin i zwierząt, a same cieki migracje ryb i organizmów wodnych. Rzeki posiadają ogromną wartość przyrodniczą z uwagi na zachowane w ich dolinach cennych typów siedlisk. Każda rzeka tworzy swój własny specyficzny ekosystem, podzielony na odcinki różniące się pod względem charakteru podłoża, szybkości przepływu, krętości, sposobu wykształcenia brzegów – a co za tym idzie i właściwości chemicznej samej wody. Dlatego rzekę zamieszkują określone grupy organizmów wodnych zmieniające się stopniowo wraz z oddalaniem się od jej źródeł. Rzeki są także jedynymi już, w zdominowanym przez człowieka krajobrazie, liniowymi strukturami pochodzenia naturalnego, a jako takie są bezcennymi łącznikami pomiędzy różnymi, izolowanymi fragmentami siedlisk przyrodniczych. Za ich pośrednictwem dokonuje się migracja różnych gatunków roślin i zwierząt. W krajobrazie istnienie „korytarzy ekologicznych” umożliwia przemieszczanie się gatunków pomiędzy poszczególnymi biocentrami w poszukiwaniu

nowych siedlisk. Dzięki funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych stan różnorodności biologicznej nie ulega pogorszeniu.

W obrębie ww. korytarza został w ustaleniach planu w Rycerze Dolnej wyznaczony pas terenu rolniczego 1R/ZZ. Obszar ten obejmuje tereny zieleni stanowiącej obudowę biologiczną tworzoną przez zielen łągową, zarośla, trwałe użytki zielone z zadrzewieniami i zakrzewieniami, lasy położone w terenach dolin cieków oraz tereny rolnicze. W terenie tym zgodnie z ustaleniami projektu planu nie dopuszcza się możliwości lokalizacji zabudowy. Obszar ten posiada zachowaną ciągłość i jako taki razem z ciekami będzie pełnił funkcję ww. korytarza. Obszar ten jest szczególnie istotny dla zabezpieczenia dalszej możliwości pełnienia ważnej przyrodniczo funkcji korytarza ekologicznego czyli szlaku migracji gatunków i możliwości wymiany puli genowej.

Nowy teren zabudowy 2P/E/U/ZZ, który został wyznaczony w planie w obrębie ww. korytarza spójności nie powoduje przerwania ciągłości obszarów zieleni nadwodnej ani utraty drożności korytarza ekologicznego. Teren ten został wyznaczony w najbardziej przekształconym antropogenicznie obszarze gminy, w sąsiedztwie istniejącego GPZ, terenów kolejowych i terenów przemysłowych, jako uzupełnienie i poszerzenie istniejących terenów zabudowy z zachowaniem otuliny biologicznej od strony cieku. Obszar przeznaczony pod lokalizację nowej zabudowy w terenie 2P/E/U/ZZ nie będzie wymagał zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

W wyniku realizacji ustaleń planu nie przewiduje się wystąpienia negatywnego wpływu na florę i faunę terenu. Poza terenami trwale wyłączonymi z użytkowania rolniczego sposób zagospodarowania pozostałej części obszaru nie ulegnie zmianie.

Dla analizowanego obszaru dla terenu 2US istnieje konieczność wystąpienia o zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 z późn. zm.).

13.9 Ocena potencjalnych skutków transgranicznych.

Realizacja ustaleń planu nie jest związana ze znaczącymi skutkami transgranicznymi. Nie przewiduje się powstania w tym obszarze źródeł zanieczyszczeń, mogących powodować negatywne oddziaływanie na środowisko poza granicami kraju.

13.10 Wpływ na zdrowie ludzi.

Oddziaływanie na zdrowie ludzi związane jest głównie z narażeniem na:

- promieniowanie elektromagnetyczne sieci energetycznych i instalacji,

- hałas,
- emisję pyłów i gazów do powietrza,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

W obszarze objętym opracowaniem nie przewiduje się lokalizacji sieci i obiektów elektroenergetycznych stanowiących istotne źródło promieniowania zagrażającego zdrowiu ludzi.

Narażenie na uciążliwości związane z hałasem zostały opisane w rozdziale 13.5, natomiast kwestie związane z emisją gazów i pyłów do powietrza przedstawiono w rozdziale 13.1 powyżej.

Nie przewiduje się, aby sposób zagospodarowania wynikający z ustaleń planu mógłby powodować zanieczyszczenie wód powierzchniowych lub podziemnych. Więcej informacji opisano w rozdziale 13.2.

Na analizowanym terenie nie ma obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Granica obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% obejmuje części terenów 1R/ZZ, 3MN/ZZ, 2P/E/U/ZZ, 3KDD/ZZ, 1WS/ZZ, 1ZL/ZZ.

Granica obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, obejmuje część terenu 1R/ZZ, 3KDD/ZZ, 1WS/ZZ.

W terenach położonych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne z zakresu ochrony przed powodzią.

Projekt planu w terenach 3MN/ZZ i 2P/E/U/ZZ w granicach oznaczonego na rysunku planu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% wprowadza zakaz lokalizacji nowej zabudowy.

Ocenia się, że zmiany proponowane w planie miejscowym nie będą miały negatywnego wpływu na zdrowie ludzi.

14. Ocena skutków realizacji ustaleń planu dla istniejących form ochrony przyrody oraz innych obszarów chronionych, w tym oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Obszar objęty opracowaniem jest położony poza granicami obszarów Natura 2000.

Na terenie gminy Rajcza występuje Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB 240002 i Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH 240006.

Granice tych dwóch obszarów Natura 2000 pokrywają się na terenie gminy Rajcza.

Obszar w Rajczy jest położony w bliskiej odległości od obszarów Natura 2000. Obszar ten obejmuje tereny położone po drugiej stronie ul. Ujsolskiej. Obszar objęty planem, który znajduje się najbliżej ul. Ujsolskiej jest w większości zainwestowany, a zakres zmian jakie projekt planu wprowadza w stosunku do istniejącego przeznaczenia określonego w obowiązującym planie miejscowym nie będzie miało wpływu na obszar Natura 2000.

W dalszej odległości ok. 600 m od obszaru Natura 2000 znajduje się obszar w Rycerze Dolnej.

Obszar położony w Soli jest położony w odległości około 200 m od obszarów Natura 2000.

W obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB 240002 występują co najmniej 4 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 1 gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje tutaj powyżej 1% populacji krajowej głuszca (PCK). Obszar charakteryzuje się dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami góorskimi (leśnymi i nieleśnymi). Duże kompleksy leśne stanowią ostoję dużych drapieżników. Flora tego obszaru liczy około 1000 gatunków, w tym 150 gatunków górskich (18 alpejskich i 27 subalpejskich). Spośród licznych zbiorowisk roślinnych należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu Valeriano-Caricetumflavae, z udziałem czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis* subsp. *alpestris*, oraz na bardzo rzadkie w Polsce jaworzyny *Aceri-Fagetum*.

Przedmiotem ochrony w ramach ww. obszaru Natura 2000 jest:

- A091 orzeł przedni,
- A108 głuszec,
- A122 derkacz,
- A215 puchacz,
- A217 sóweczka,
- A220 puszczyk uralski,
- A223 włośchatka,
- A234 dzięcioł zielonosiwy,
- A239 dzięcioł białogrzbiety,
- A241 dzięcioł trójpalczasty,
- A259 siwerniak,

- A261 pliszka górska,
- A264 pluszcz,
- A282 drozd obrożny,
- A344 orzechówka.

Dla obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002, zmienionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 lutego 2016 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002.

Celem działań ochronnych jest przede wszystkim utrzymanie populacji ww. gatunków w tym obszarze. W planie zadań ochronnych zostały wyznaczone obszary dla działań fakultatywnych, które służyć mają zachowaniu siedlisk poszczególnych gatunków.

W ustaleniach projektu planu nie wprowadza się zmian w stosunku do aktualnego sposobu wykorzystywania terenu, który wpływałyby negatywnie na możliwość prowadzenia działań ochronnych w ww. obszarach.

Ustalenia projektu planu nie będą źródłem zagrożeń dla utrzymania populacji ww. gatunków, ponieważ nie będą związane z fragmentacją lub utratą siedlisk leśnych na dużych powierzchniach. Obszar gruntów leśnych, który zostanie przeznaczony na cele nieleśne w planie miejscowym w miejscowości Rajcza jest pokryty drzewostanem w niewielkim stopniu. W miejscowości Sól zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne wymagać będzie niewielki fragment lasu znajdujący się w granicach pasa drogi publicznej 4KDD.

Przeznaczenie tych gruntów na cele nieleśne w tych obszarach nie będzie stanowiło fragmentacji siedliska leśnego.

W obszarze położonym w miejscowości Sól, który znajduje się w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego i w bliskiej odległości od obszaru Natura 2000 projekt planu nie wyznacza żadnych nowych terenów zabudowy. Teren 3U jest terenem już wyznaczonym w obowiązującym planie miejscowym, a w terenach rolniczych 2R i 3R projekt planu zakazuje możliwości lokalizacji zabudowy.

Tereny rolnicze 2R i 3R w projekcie planu są pozostawione jako tereny otwarte z zakazem lokalizacji zabudowy. Z tego względu ustalenia projektu planu nie będzie miał negatywnego wpływu na występujące w obszarze Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 siedliska będące przedmiotami

ochrony tego obszaru, takie jak siedlisko pliszki górskiej *Motacilla cinerea* i derkacza *Crex crex*.

W wyniku realizacji ustaleń planu nie nastąpi zmniejszenie powierzchni terenów rolniczych, które są funkcjonalnie powiązane z siedliskami derkacza, w porównaniu do ustaleń obowiązującego planu miejscowego. Z tego też względu nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań na pliszkę górską.

Projekt planu nie wyznacza nowych terenów zabudowy w rejonie łąk stanowiących także odpowiednie siedliska dla chronionych gatunków ptaków: gąsiorka *Lanius collurio* i pokląskwy *Saxicola rubetra* (Ciach M. Wyniki inwentaryzacji awifauny na terenie proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB240002 (IBA PL 127) Beskid Żywiecki. Kraków 2008), jak również dla siedliska motyla modraszka *nausitosa* *Phengaris nausithous*, którego stanowisko wskazano w opracowaniu Kutera M. "Inwentaryzacja lepidopterologiczna modraszka telejusa *Phengaris (Maculinea) teleius* i modraszka *nausitosa* *Phengaris (Maculinea) nausithous* w alpejskim regionie biogeograficznym". Warszawa 2015. Z tego też względu nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań na ww. gatunki w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH 240006 charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami góorskimi (leśnymi i nieleśnymi). O wartościach przyrodniczych tego obszaru decydują przede wszystkim następujące typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt:

- 3220 pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków,
- 4060 wysokogórskie borówczyska bażynowe (*EmpetroVaccinietum*)
- 4070 zarośla kosodrzewiny
- 4080 subalpejskie zarośla wierzbowe wierzby lapońskiej lub śląskiej (*Salicetum lapporum*, *Salicetum silesiacae*)
- 6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)
- 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*)
- 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
- 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)
- 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

- 8310 jaskinie niedostępne do zwiedzania
- 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)
- 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)
- 9140 górskie jaworzyny ziołoroślowe (*Aceri-Fagetum*)
- 9180 jaworzyny i lasy klonowolipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*)
- 91D0 bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosiBetuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-snowe bagienne lasy borealne
- 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe
- 9410 górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie)
- 1381 widłoząb zielony *Dicranum viride*
- 4070 dzwonek piłkowany *Campanula serrata*
- 4109 tojad morawski *Aconitum firmum moravicum*
- 4116 tocja karpacka *Tozzia carpatica*
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*
- 1352 wilk *Canis lupus*
- 1354 niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*
- 1355 wydra *Lutra lutra*
- 1361 ryś *Lynx lynx*
- 2612 darniówka tatrzańska *Microtus tatricus*
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (*Triturus cristatus cristatus*)
- 2001 traszka karpacka *Triturus montandoni*
- 1193 kumak górski *Bombina variegata*
- 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*
- 1138 brzanka *Barbus meridionalis*
- 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio*
- 1149 koza *Cobitis taenia*
- 4014 biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*

Dla obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia

planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006, zmienionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 czerwca 2016 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006.

Celem działań ochronnych jest przede wszystkim utrzymanie ww. siedlisk oraz gatunków w obszarze.

W planie zadań ochronnych zostały wyznaczone obszary dla działań fakultatywnych dla poszczególnych siedlisk, dla których określono działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

Obszary wyznaczone w planie zadań ochronnych dla prowadzenia ww. działań nie obejmują obszarów objętych planem miejscowym.

Projekt planu nie przewiduje też zmian, które mogłyby utrudniać prowadzenie ww. działań ochronnych.

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 zawiera także wskazania do zmian w istniejących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin Rajcza, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Wskazanie to dotyczy jednostki ZL2 w planie miejscowym z 2004 r. przeznaczonych pod tereny projektowanych zalesień oraz uzupełniając pod łąki, polany śródleśne, zadrzewienia, drogi leśne, elementy tras turystycznych. W zarządzeniu proponuje się wprowadzenie wymogu prowadzenia zalesień z wyłączeniem stanowisk dzwonka piłkowanego. W obszarze objętym opracowaniem nie występują takie stanowiska.

Ustalenia projektu planu nie wprowadzają zmian w stosunku do istniejącego sposobu użytkowania terenów gminy, które mogłyby negatywnie wpływać na ww. gatunki będące przedmiotem ochrony w ramach obszarów Natura 2000.

Cały obszar gminy znajduje się w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w większości w otulinie Żywieckiego Parku Krajobrazowego, jedynie południowa część obszaru położonego w Soli znajduje się w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego. W obszarze położonym w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego znajduje się teren 2R, 5KDW oraz części terenu 3R, 3U, 4KDW i 4KDD. W granicach Żywieckiego

Parku Krajobrazowego projekt planu nie wyznacza żadnych nowych terenów zabudowy, ponieważ teren 3U jest terenem już wyznaczonym w obowiązującym planie miejscowym, a w terenach rolniczych 2R i 3R projekt planu zakazuje możliwości lokalizacji zabudowy.

Pozostawienie terenów rolniczych 2R i 3R w projekcie planu jako terenów otwartych z zakazem lokalizacji zabudowy, służyć będzie zachowaniu walorów krajobrazowych przedpola widokowego Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Z tego względu ustalenia projektu planu nie będą miały negatywnego wpływu na walory krajobrazowe Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Park został utworzony na mocy Uchwały nr XII/79/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bielsku Białej z 13 marca 1986 r. w sprawie utworzenia Żywieckiego Parku Krajobrazowego oraz Rozporządzenia nr 7/98 Wojewody Bielskiego z 20 maja 1998 r. w sprawie utworzenia Żywieckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Bielskiego nr 8, poz. 97).

Ustalenia projektu planu dla obszarów objętych opracowaniem nie będą miały wpływu na zachowanie ograniczeń, które zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązują w granicach Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Biorąc pod uwagę odległości od obszarów Natura 2000 oraz wszystkie rozwiązania zapobiegające lub ograniczające potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko, które zostały przedstawione w rozdziale 13 i omówione w poszczególnych podrozdziałach niniejszej prognozy można stwierdzić, że realizacja ustaleń planu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na istniejące formy ochrony przyrody, w tym na obszary Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby podejmowania działań kompensujących.

Obszar objęty opracowaniem nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów Natura 2000, w tym w szczególności nie będzie:

- pogarszać stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogarszać integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

15. Ocena określonych w projekcie planu warunków zagospo-

darowania terenów, wynikających z potrzeb ochrony środowiska.

Projekt planu w wystarczający sposób uwzględnia wymagania, wynikające z potrzeb ochrony środowiska. Ustalenia projektu planu uwzględniają potrzeby środowiska przyrodniczego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i zapewniają właściwą ochronę środowiska i zdrowia ludzi, nie ograniczając możliwości rozwojowych gminy.

16. Ocena kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego i innych ustaleń zawartych w projekcie planu.

16.1 Zgodność projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenów z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym.

Projekt planu był sporządzany jednocześnie z prognozą jego oddziaływania na środowisko. Obszar objęty opracowaniem posiada aktualne opracowanie ekofizjograficzne, w którym rozpoznano i scharakteryzowano stan i funkcjonowanie środowiska. Na tej podstawie zbadano uwarunkowania, które objęły określenie przydatności terenów dla rozwoju poszczególnych funkcji oraz określenie ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska i wskazanie obszarów, na których ograniczenia te występują. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenu jest zgodne pod tym względem z opracowaniem ekofizjograficznym.

16.2 Proporcje pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania.

Ocenę proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania należy przeprowadzić w odniesieniu do całego obszaru gminy. Obszar objęty opracowaniem jest już obszarem w części zainwestowanym. Funkcje, które zostały przypisane temu terenowi stanowią kontynuację planowanej tendencji zagospodarowania obszarów gminy. Biorąc pod uwagę położenie tego obszaru w stosunku do pozostałych terenów zabudowy w gminie należy stwierdzić, że w wyniku realizacji ustaleń planu nie nastąpi zachwianie właściwych proporcji pomiędzy ilością terenów zabudowy do terenów otwartych, pełniących funkcje przyrodnicze. Należy przy tym podkreślić fakt, że uchwalenie planu miejscowego służy ochronie terenów otwartych gminy przed niekontrolowanym rozwojem zabudowy, który z racji braku obowiązującego planu miejscowego odbywa się na podstawie indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy.

17. Uwzględnienie wniosków wynikających z dokumentów powiązanych z projektem planu.

Najważniejszymi dokumentami powiązanymi z projektem planu mają dokumenty o zasięgu regionalnym i lokalnym, w tym:

- 1) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz. 4619),
- 2) Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr IV/38/2/2013 z dnia 1 lipca 2013 roku stanowiąca aktualizację Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, przyjętej przez Sejmik Województwa Śląskiego 17 lutego 2010 roku,
- 3) Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do 2019 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 przyjęty uchwałą nr V/11/8/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2015,
- 4) Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014, przyjęty Uchwałą Nr IV/25/1/2012 z dnia 24 sierpnia 2012 roku Sejmiku Województwa Śląskiego.

W Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego określono cele i kierunki ochrony środowiska do 2019 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024:

- Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych,
- Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami
- System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.
- Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii.
- Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.
- Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.
- Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.

- Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.
- Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska
- Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach.

Zapisy planu uwzględniają realizację ww. celów. Ustalenia planu miejscowego takie jak:

- docelowe odprowadzenie ścieków przemysłowych wstępnie oczyszczonych do wymaganych standardów i ścieków bytowych do kolektorów sieci kanalizacji sanitarnej znajdującej się w obszarze objętym planem lub poza tym obszarem, z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej poza obszarem objętym planem, poprzez przyłącza lub budowę sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej o przekroju nie mniejszym niż Ø160 mm albo poprzez przyłącza lub budowę sieci kanalizacyjnej tłocznej,
- w terenie nie wyposażonym w sieć kanalizacji sanitarnej obowiązuje odprowadzanie ścieków zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.);
- ujmowanie wód opadowych i roztopowych w systemy kanalizacyjne zamknięte lub w systemy otwarte,
- dopuszczenie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenie własnym inwestora zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki ściekowej;
- ujmowanie wód opadowych i roztopowych z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni i oczyszczanie do poziomów określonych przepisami z zakresu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.);
- ustalenia w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

W „Programie Ochrony Środowiska dla powiatu żywieckiego na lata 2010-2017” dla obszaru gminy Rajcza zawarto następujące wskazania:

- obszar gminy jest objęty programem „Aktywizacji gospodarczej oraz zachowania dziedzictwa kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej – OWCA-PLUS”. Głównym celem programu jest zachowanie najcenniejszych przyrodniczo obszarów Beskidów. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez prowadzenie zrównoważonego rozwoju tych obszarów w oparciu o gospodarkę pasterską. Dla utrzymania walorów przyrodniczych i krajobrazowych

na wskazanych Programem terenach proponuje się prowadzenie ograniczonego wypasu owiec.

- rewitalizacja parku wiejskiego w Rajczy wraz z budową deptaka spacerowego wzdłuż rzeki Soły
- zagospodarowanie potoku Rycerka w rejonie kościoła w celu poprawy estetyki w miejscowości Rycerka Górna.

Wskazania zawarte w projekcie planu nie dotyczą obszarów objętych opracowaniem.

Ustalenia projektu planu uwzględniają cele ochrony środowiska określone w dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Realizacja ustaleń planu nie będzie wywierać negatywnego wpływu na jednolite wody powierzchniowe i podziemne.

18. Przewidywane metody analizy realizacji ustaleń planu miejscowego.

Celem kontroli skutków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym terenu niezbędne jest prowadzenie systemu monitoringu planu. Realizacja postanowień dokumentu jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, następuje na skutek wykonania projektu budowlanego, stanowiącego podstawę wydania pozwolenia na budowę. Metody i częstotliwości przeprowadzenia analizy realizacji postanowień dokumentu mogą odbywać się wyłącznie w powiązaniu z realizacją zamierzenia inwestycyjnego (w całości lub etapami). Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawa miejscowego, na podstawie, którego następuje realizacja zabudowy i zagospodarowania terenów.

Metoda analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu powinna polegać na ocenie przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ładu przestrzennego, warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej oraz ochrony i kształtowania środowiska.

W zakresie oceny oddziaływań i skuteczności proponowanych w planie rozwiązań wskazane jest prowadzenie monitoringu stanu środowiska, w tym m.in.: parametrów jakości powietrza, gleb, wód podziemnych i zagrożeń akustycznych.

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r. oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wpływ ustaleń planu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości

środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji, ale źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Monitoring w zakresie przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ładu przestrzennego, warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej oraz ochrony i kształtowania środowiska powinien zawierać kontrolę takich elementów jak m.in.:

- stan wyposażenia obszaru w kluczowe dla jakości środowiska elementy infrastruktury – sieć wodociągowa, sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wielkość rezerw na podstawowych urządzeniach i obiektach inżynierii,
- monitoring udziału powierzchni biologicznie czynnej - zachowanie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach danego terenu i działki – na podstawie dokumentacji technicznej,
- liczby wydawanych pozwoleń na budowę z funkcjonalnym rozróżnieniem przeznaczenia obiektów.

Okresowe przeglądy zainwestowania terenów i realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinny być przeprowadzane przez organy administracji samorządowej.

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu winien być dokonywany zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w ramach oceny zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym oraz dokonywania oceny aktualności tego planu.

Oceny te winny być dokonywane przez Wójta Gminy Rajcza, co najmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy (nie rzadziej niż raz na 4 lata). Wyniki tych ocen winny być przedstawione Radzie Gminy. Określona ustawowo procedura pozwoli przeanalizować i ocenić środowiskowe skutki realizacji planu miejscowego.

19. Propozycje działań minimalizujących i zapobiegających w

odniesieniu do przedstawionych w prognozie potencjalnych zagrożeń środowiska związanych z realizacją planu miejscowego.

Prace nad prognozą oddziaływania na środowisko były prowadzone równolegle z pracami nad projektem planu miejscowego. Wstępna identyfikacja walorów środowiskowych, rozpoznanie potencjalnych problemów środowiskowych w konfrontacji z założeniami koncepcyjnymi projektu planu miejscowego pozwoliły na określenie ogólnych zaleceń mających na celu zapobieganie i ograniczenie potencjalnych, negatywnych oddziaływań na środowisko. Zalecenia te zostały uwzględnione już w trakcie prac nad projektem planu miejscowego.

W projekcie planu, który jest przedmiotem niniejszej prognozy uwzględniono większość zgłoszonych na wcześniejszym etapie postulatów. Wdrożenie tych postulatów nastąpiło w formie bezpośredniej zmiany funkcji poszczególnych terenów lub poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów w tekście projektu planu.

W prognozie oddziaływania na środowisko nie wskazano więc rozwiązań minimalizujących lub eliminujących zagrożenia środowiska, które mogą wynikać z realizacji ustaleń planu miejscowego, gdyż zastosowane rozwiązania były na bieżąco konsultowane.

Wszystkie rozwiązania zapobiegające lub ograniczające potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko zostały przedstawione w rozdziale 13 i omówione w poszczególnych podrozdziałach, które odnoszą się do ocen w ramach poszczególnych kryteriów. Spośród rozwiązań tych jako najważniejsze należy wymienić:

- zastosowanie w pierwszej kolejności systemu selektywnej zbiórki odpadów "u źródła" oraz odzysku, a następnie unieszkodliwianie odpadów, które przyczyni się w znacznym stopniu do ograniczenia ujemnych skutków wprowadzenia planu na środowisko.
- selektywne magazynowanie odpadów w sposób zabezpieczający środowisko przed zanieczyszczeniem tj. np. w przystosowanych do tego celu kontenerach z zamykanymi otworami wrzutowymi lub w sposób zabezpieczający przed pyleniem, rozwiewaniem lub w inny sposób zabezpieczający środowisko przed zanieczyszczeniem, szczególnie w przypadku odpadów niebezpiecznych.

Biorąc pod uwagę zaproponowane w projekcie planu zapisy, przy zachowaniu wymagań zawartych w przepisach odrębnych, nie przewiduje się możliwości wystąpienia istotnych zagrożeń dla środowiska w wyniku realizacji jego ustaleń.

20. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu miejscowego.

W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu rozważane były rozwiązania alternatywne do zawartych w projekcie planu. Wśród rozwiązań alternatywnych rozważano:

- wariant nie dopuszczający możliwości lokalizacji funkcji usługowych w terenach zabudowy MN. Skutki realizacji tego wariantu zagospodarowania terenu, mogłyby być korzystniejsze dla środowiska w porównaniu ze skutkami rozwiązań zawartych w projekcie planu, jednak byłyby mniej korzystne biorąc pod uwagę istniejące zainwestowanie terenu, charakter istniejącej zabudowy oraz uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne rozwoju gminy.
- wariantowaniu podlegały parametry i wskaźniki zagospodarowania poszczególnych obszarów takich jak wielkość udziału powierzchni biologicznie czynnych, wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej i wysokość zabudowy. Przyjęte wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu są wynikiem analiz mających na celu wkomponowanie nowych obiektów w otoczenie i krajobraz.
- dla obszarów, dla których w ustaleniach projektu planu przyjęto przeznaczenie pod zabudowę rozwiązaniem alternatywnym może być pozostawienie tych obszarów w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu.

Przeznaczenie poszczególnych terenów i zasady ich zagospodarowania określone w ustaleniach projektu planu są optymalne z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych oraz funkcjonalno-przestrzennych, są także zgodne z wnioskami użytkowników terenu.

Przedstawianie alternatywnych rozwiązań do proponowanych w projekcie planu, w przypadku konieczności spełnienia wymogu zgodności ze studium jest znacznie utrudnione, ponieważ nie ma możliwości wskazywania alternatywnego obszaru dla lokalizacji danej funkcji.

OŚWIADCZENIE *

Gliwice, 30 czerwca 2020 r.

mgr inż. arch **Piotr Łapeta**

Oświadczam, jako autor dokumentu:

prognoza oddziaływania na środowisko pn.

„Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów obszarów miejscowości: Rajcza, Rycerka Dolna oraz Sól w Gminie Rajcza”

ukończyłem jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko lub byłem co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

m Plan
Biuro Planowania Przestrzennego

Piotr Łapeta
ul. Raciborska 1a/6 44-100 Gliwice
NIP 6462130651 REGON 243651597

.....
podpis oświadczającego

*Oświadczenie opracowane na podstawie art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 z późn. zm.).